

Handläggare: Tuula Kipinoinen Ericsson
Telefon: 08-508 22 023

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2012-02-09

Verksamhetsberättelse 2011 Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget till verksamhetsberättelse med bokslut för 2011.
2. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd begär hos kommunstyrelsen budgetjustering med 1,0 mnkr för korrigerig av förskoleverksamhetens budget avseende budgetjusteringen som gjordes i tertialrapport 2.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämndens verksamhet har bedrivits utifrån Vision 2030 och kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål. Nämndens mål har i allt väsentligt uppfyllts under året. Nämnden redovisar för 2011 ett underskott med 1,8 mnkr efter budgetjustering och före resultatöverföringar och ett överskott med 0,1 mnkr efter resultatöverföringar. Investeringsplanen redovisar ett underskott med 1,0 mnkr för maskiner och inventarier.

Bakgrund

Nämnderna ska årligen upprätta verksamhetsberättelse med bokslut i enlighet med utfärdade anvisningar. Nämndernas redovisning utgör underlag till stadens årsredovisning och uppföljning av kommunfullmäktiges budget för 2011. Verksamhetsberättelsen fokuserar på uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål samt hur nämnden har bidragit till att uppfylla dessa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom samtliga avdelningar och samordnats av administrativa avdelningen. Ärendet behandlas i samverkansgrupp den 24 januari och i förvaltningsgrupp den 31 januari 2011.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets blanketter
2. Uppföljning av Jämställdhets- och mångfaldsplanen (2010-2012) år 2011
3. Uppföljning av internkontrollplan 2011
4. Slutrapport hemlöshetsprojekt
5. Nyckeltal SDN 722 årsredovisning 2011
6. Bokslut 2011
7. Agressorrapport ub031a_1039
8. Sammanställning av kvalitetsredovisning 2011
9. Nämndprotokoll den 9 februari 2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

Sammanfattande analys

Inledning

Nämnden har arbetat utifrån Vision 2030, kommunfullmäktiges övergripande mål samt nämndens mål. I verksamhetsberättelsen redovisar nämnden sitt bidrag till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål. Arbetet med att bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål har genomförts enligt plan. Nämndens mål bedöms uppfyllas i allt väsentligt och det ekonomiska utfallet redovisar ett överskott jämfört med budget. Några mål har dock inte kunnat uppfyllas inom beslutad budget. De förväntade resultaten överensstämmer väl med utfallet i verksamhetsberättelsen.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Måluppfyllelsen under året har varit hög. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har under året arbetat med utvecklingen av Telefonplan, Vision Söderort och kreativa näringar. Förvaltningen har tagit emot ett ökande antal studiebesök bl.a. från Barcelona, Stuttgart, Taipei/Taiwan och från olika delar av Sverige som visat intresse för Stockholm och verksamheterna i Hägersten-Liljeholmen. Flera av besöken har uppmärksammats i press och media. Förvaltningen har också utvecklat och drivit ett antal e-tjänstprojekt. Förvaltningen har arbetat med att öka den upplevda tryggheten i stadsdelen genom programarbetet utifrån det lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) och med städning av stadsdelens parker och grönområden. Även arbetet med att utveckla miljöarbetet har varit prioriterat under året.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Verksamheterna har under året hållit en god kvalitet och måluppfyllelsen har varit hög. Stadens brukarundersökningar visar att brukare och klienter inom social omsorg generellt har stor nöjdhet med både bemötande och insatser. Den samlade bedömningen är också att brukarna är trygga och nöjda med äldreomsorgens verksamheter. Hemtjänsten har arbetat med att öka brukarnas upplevelse av trygghet samt erbjuda god mat och en trevlig matsituation. Brukarnas nöjdhet har ökat ytterligare inom flera områden. Förvaltningen bedömer att stadsdelsnämndens mål har uppfyllts och bidragit till måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål. I stadsdelen finns en mångfald av verksamheter och utförare. Brukarna har informerats av biståndsbedömare och genom Jämför Service om vilka utförare de kan välja. De egna utförarenheterna arbetar ständigt med att utveckla sina verksamheter och anpassa dem till behoven hos olika kategorier av brukare. Kvaliteten har kontrollerats med hjälp av de kvalitetsledningssystem som upprättats vid alla enheter samt genom egna brukarundersökningar och verksamhetsuppföljningar. Medarbetarna har erbjudits utbildningar som är anpassade till behov i respektive verksamhet. Kvaliteten hos entreprenaddrivna verksamheter har följts upp genom regelbundna besök och kontakter med utförarna.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Bokslutet visar ett nettounderskott med 1,8 mnkr jämfört med budget efter budgetjustering och före resultatdispositioner. Efter resultatdispositioner visas ett nettoöverskott med 0,1 mnkr. Underskottet före resultatdispositioner avser i huvudsak ökade nettokostnader inom individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, äldreomsorg samt inom ekonomiskt bistånd. Administration, förskoleverksamhet, kultur- och föreningsverksamhet, arbetsmarknadsåtgärder och stadsmiljöverksamhet redovisade överskott. Inom äldreomsorgen finns betydande kostnader för tomma servicehusplatser. Antalet äldre över 80 år har minskat de senaste åren och prognosen är att minskningen fortsätter under många år. Efterfrågan på servicehusboende har minskat till förmån för trygghetsboende och seniorboende. Många äldre önskar bo kvar i eget boende med hemtjänstinsatser. Stadsdelens kapacitet för servicehus är därför kraftigt överdimensionerad och behöver snabbt anpassas om inte betydande underskott ska belasta nämndens ekonomi även under 2012 och kommande år.

Årsutfallet för nettokostnaderna för 2011 är 8,4 mnkr högre än prognosen i tertialrapport 1 och 0,4 mnkr lägre än prognosen i tertialrapport 2. Prognossäkerheten har varit god och avvikelsen har hållits inom indikatorns målvärde med god marginal.

I bokslut för 2010 redovisades ett nettoöverskott jämfört med budget om 18,1 mnkr före resultatöverföring och ett nettoöverskott med 9,0 mnkr efter resultatöverföring.

Investeringsutgifterna för maskiner och inventarier blev 1,0 mnkr högre än budget för 2011. Den absoluta merparten av de investeringar förvaltningen har i maskiner och inventarier är utrustning till nyöppnade förskolor. På grund av den stora utbyggnaden av förskolan har budgeten överskridits. Parkinvesteringarna redovisar ingen avvikelse mot budget 2011.

Konkurrensutsättning av verksamheter genom upphandling har i stort sett skett enligt aktivitetsplanen och årsmålet har uppfyllts. Inga utmaningar har inkommit till nämnden och inga egenregianbud har lagts. En verksamhet har deltagit i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2011.

Sex av förvaltningens enheter har implementerat Lean i sina verksamheter. Risk- och väsentlighetsanalys (ROV) har genomförts av alla enheter. Internkontroll har genomförts på enheterna och kontroll av enheternas internkontroll har genomförts.

Nämndens arbete under året

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare enligt följande:

Ledamöter

Abit Dundar (FP) ordförande, Eva Fagerhem (S) vice ordförande, Lars Svärd (M), Johan Nilsson (M), Elisabet Stålhjem (M), Marita Liljeqvist (M) januari-5 september, Anette Hellström (M) från 5 september, Malin Strid (FP), Jonas Naddebo (C), Björn Sund (S), Larsolof Blixt (S), Johan Faxér (MP), Beate Lindberg (MP) och Carita Stenbacka Tenezakis (V).

Ersättare

Anette Hellström (M) januari-5 september, Tomas Tetzell (M), Olof Gustafsson (M), Erik Englund (M), Filip Solsjö (M), Magnus Bock (M), Tita Bergquist (M) från 5 september, Anders Ekberg (FP) januari-5 september, Jonas Haak (FP) från 5 september, Sara Gunnerud (S), Abdikani Mohamed (S), Marita Ros (S), Christopher Ödmann (MP) från 7 februari, Katharina Vahlman (MP) 14 mars-5 september, Jessica Jorntun (MP) från 17 oktober och Kjell Marténg (V).

Stadsdelsnämnden har haft 12 nämndsammanträden under 2011. Vissa har föregåtts av ett särskilt tema: information om Citybanan i mars, förskoleportalen i april, fältassistenter och Lokala brottsförebyggande rådet i maj, äldreomsorgen i september, vuxenheten i oktober och Vision Söderort i december.

Social delegation

Stadsdelsnämnden utsåg en social delegation för beslut i enskilda ärenden som bestått av sju ledamöter och fem ersättare. Sociala delegationen har haft 18 sammanträden under året och har haft följande sammansättning:

Ledamöter

Malin Strid (FP) ordförande, Björn Sund (S) vice ordförande, Johan Nilsson (M), Erik Englund (M), Marita Liljeqvist (M) januari-5 september, Magnus Bock (M) från oktober, Johan Faxér (MP) och Carita Stenbacka Tenezakis (V).

Ersättare

Filip Solsjö (M), Magnus Bock (M) mars-september, Tita Bergquist (M) från oktober, Anders Ekberg (FP) januari-5 september, Jonas Haak (FP) från oktober, Eva Fagerhem (S) och Beate Lindberg (MP).

Viktiga nämndärenden

Exempel på viktiga nämndärenden som handlagts under året utöver de ordinarie styr- och uppföljningsdokumenten (verksamhetsplan, kvalitetsgarantier, budgetärenden och verksamhetsberättelse) har varit:

Verksamhetsberättelse Nämnd

Två genomförandebeslut om nya förskolor, en i kvarteret Plomben i Örnsberg och en i kvarteret Marievik i Årstadal samt ett beslut om utökning av förskolan Årstaberget.

Ny byggnad för ungdomscafé i Sannadalsparken.

Totalt 10 remisser om plansamråd, bland annat

- Telefonfabriken 1 vid Telefonplan – 330 lägenheter och 22 stadsradhus
- Rosteriet 7 i Liljeholmen – 225 lägenheter
- Golvläggaren 1, Syllen 3 samt del av Årsta – 400 nya bostäder
- Planprogram för bostadsbebyggelse i Hägerstensåsen – 240 lägenheter.

Exempel på andra remisser som behandlats är

- IT-strategi för bättre lärande
- Strategi för att begränsa smittspridning bland intravenösa missbrukare
- Stockholms stads program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer
- Överenskommelse med landstinget kring munhälsa
- Rätt till heminstruktör för syn- och hörselskadade

Central upphandling har genomförts av gemensam ramavtalsupphandling av årsentreprenör för parkinvesteringar, vård- och omsorgsboenden samt gemensam upphandling av bemanningstjänster – pedagogiska verksamheter.

Sju medborgarförslag inkom till nämnden varav tre gällde utemiljön, två parklekar, ett musik- och kulturhus för unga och ett fixartjänst för rörelsehindrade och för personer med stora balanssvårigheter.

Förskoleverksamhet

Förskoleavdelningen ansvarar för drift, uppföljning och utveckling av den kommunala förskoleverksamheten i stadsdelen. I uppdraget ingår även att samverka med olika aktörer och intressenter, såväl privata som samhällsägda.

Antal förskolor, barn

Stadsdelens kommunala förskolor var vid årets slut indelade i 10 förskoleområden med totalt 64 kommunala förskolor där barnen är indelade i 269 barngrupper med totalt 4 025 barn. Det är en ökning med 324 barn, 28 barngrupper och 4 förskolor jämfört med 2010. Det fanns 10 barn hos 2 kommunala dagbarnvårdare och 21 barn i den allmänna förskolan. Flerfamiljssystem har inte efterfrågats.

I en ständigt växande stadsdel som Hägersten–Liljeholmen förändras antalet förskolor och barngrupper under året. Stadsdelens arbete med att anpassa förskoleutbudet i takt med efterfrågan pågår kontinuerligt. Hägersten-Liljeholmen är nu den stadsdel med flest antal förskolebarn i kommunal verksamhet.

Stadsdelen har fyra öppna förskolor varav en drivs på entreprenad. Deras uppdrag är något olika sinsemellan vad gäller öppettider och det förebyggande arbetet.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Vårdnadsbidrag har utnyttjats av 58 personer på heltid och 29 på deltid, totalt har 87 personer någon gång fått vårdnadsbidrag under året. Den totala kostnaden för året är 1 014 196 kronor. Föregående år utnyttjade 93 personer vårdnadsbidrag.

Finskt förvaltningsområde

Förskoleavdelningen genomför årliga språkinventeringar båda bland medarbetare och barn. Andelen barn med annat modersmål än svenska uppgick 2011 till 23 %. Förutsättningarna för att starta en finskspråkig förskola eller avdelning har undersökts, men barnunderlaget bedömdes vara för litet för att utgöra en hel avdelning. Information finns på förskolorna om vilka förskolor som har finsktalande medarbetare. En lekgrupp för finsktalande barn finns på förskolan Ellen Key i Fruängen, dit områdets finsktalande barn kommer och leker en gång i veckan under ledning av en finsktalande pedagog.

Sommarkoloniverksamhet

Under sommaren 2011 har 368 barn, varav 221 pojkar och 147 flickor, deltagit i sommarkoloniverksamhet (kollo), vilket är 36 fler än föregående år.

Förskolegaranti

Samtliga barn som önskat plats har erbjudits plats inom garantitiden. Det är dock svårt att tillgodose alla föräldrars val om placering inom garantitiden. Detta gör att många kvarstår i kön till önskad förskola/förskolor. Följder av detta blir att det är svårt att se den faktiska kön för såväl föräldrar som handläggare vilket bidrar till osäkerhet i planering av behov. En annan följd är att det på flera förskolor är stor omflyttning av barn vilket försvårar det pedagogiska arbetet.

Presumtiva privata anordnare av förskolor har inbjudits till ett informationsmöte om förutsättningar för utbyggnad och etablering i stadsdelen.

Utveckling av kvaliteten

Stadsdelens förskolor fortsätter att arbeta målinriktat med att utveckla kvaliteten i verksamheten. Med hjälp av tydliga mål, som har fokus på vad brukarna ska erbjudas, kan medarbetares insatser och barnens upplevelser följas och utvärderas. Vad barn får lära sig, får erfarenhet av och utvecklar ett kunnande om studeras för att verksamheten ska utvecklas och möta varje barns behov. Dokumentationen ska synliggöra den verksamhet som bedrivs och vara underlag för samtal om och utvärdering av verksamheten.

Förskoleavdelningens uppföljningar av enheternas arbete visar att stadsdelens förskolor arbetar medvetet i enlighet med intentionerna i förskolans läroplan (Lpfö98). Läroplanen har reviderats och vissa delar har förtydligats och kompletterats gällande mål och riktlinjer för barns språkliga och kommunikativa utveckling, barns matematiska utveckling samt naturvetenskap och teknik. Förändringar av riktlinjerna för förskollärare och arbetslaget samt ett nytt avsnitt om uppföljning, utvärdering och utveckling har också varit föremål för diskussion och analys.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Förskoleenheterna beskriver i sina kvalitetsredovisningar och årsredovisningar ett mycket ambitiöst och målmedvetet arbete utifrån läroplan och andra styrdokument. Samtliga enheter bedömer sitt arbete som gott och mycket gott vad gäller måluppfyllelsen i förhållande till läroplanens och nämndens mål.

Enheternas arbete med att utforma förväntade resultat utifrån sina åtaganden har fått ett tydligare fokus på vad som förväntas ske i barngrupperna. Även analysen av på vilket sätt förskolans arbete har bidragit till denna utveckling har beskrivits. Resultat av pedagogernas arbete blir synligare för dem själva men också för brukarna.

Pedagogisk revision har genomfört av förskoleavdelningens ledning och stab inom samtliga förskoleområden. Vid den pedagogiska revisionen hos förskoleenheterna, uppger samtliga enheter att det varit positivt att all personal har fått god introduktion när de deltagit i seminarier om den nya reviderade läroplanen. Generella utbildningsinsatser för samtliga medarbetare får också en tydlig effekt i verksamheten. Åtta av stadsdelens förskoleenheter har utbildat en handledare/examinator i praktisk IT- och mediekompetens (PIM). Examinatorn stöttar och handleder i sin tur kollegor på sin enhet. Målet är att alla medarbetare ska utbildas i PIM. Resultatet av fortbildningen är gott. Även datorovana har med glädje utvecklat sina kunskaper inom området. Medarbetarna har oftast direkt haft nytta av sina nya kunskaper och kunnat omsätta detta i verksamheten. Exempel är föräldrabrev och bildpresentationer av förskolans arbete och barnens lärande.

Social omsorg

Avdelningen ansvarar för:

- Stöd till barn och ungdomar samt deras föräldrar, inklusive skyddsinsatser för barn och ungdom
- Stöd till och skyddsinsatser för personer med beroendeproblematik
- Stöd till personer med fysiska och/eller psykiska funktionshinder
- Stöd till personer med ekonomiska svårigheter och vissa insatser för arbetslösa
- Utredning och beslut om insatser för personer över 65 år
- Stöd till personer som utsatts för våld i nära relationer
- Flyktningmottagande
- Parklekar och ungdomsgårdar

Uppgifterna omfattar både myndighetsutövning och utförande verksamheter inom individ- och familjeomsorg och stöd och service för personer med funktionsnedsättning. Sedan våren 2011 ingår även äldreomsorgens beställarenhet i avdelningen. Myndighetsutövningen är organiserad i fem enheter.

Utförarenheterna ger stöd och service i form av främst boendestöd, personlig assistans, avlösning, stödboende, gruppboende och daglig sysselsättning. Från och med mitten av november finns sju utförarenheter sedan Socialpsykiatriska utförarenheten slagits samman med enheten Nätverket-Steget Framåt och bildat Stöd- och aktivitetsenheten.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Arbetet har även under detta år varit inriktat på fortsatt utveckling av verksamheten i syfte att kunna erbjuda så bra och kostnadseffektiva insatser som möjligt. Av det som planerades i verksamhetsplanen för 2011 har det mesta genomförts.

Personal

Många av medarbetarna vid gruppboendena har deltagit i utbildningar genom EU-projektet Carpe och en stor andel av medarbetarna har nu grund- eller olika vidareutbildningar. Både dessa utbildningar och de som erbjudits genom det Afa-finansierade projektet om hot och våld i arbetslivet har gett positiva utslag i verksamheterna, bl.a. genom att frekvensen av hot och våld på gruppboendena bedöms ha minskat.

Även personal vid de dagliga verksamheterna har deltagit i olika utbildningar om bl.a. livsmedelshygien, social dokumentation, bemötande och demens hos personer med utvecklingsstörning. Från Glasade gången har två personer gått en gymnasieutbildning om autism och andra neuropsykiatriska funktionshinder.

Merparten av medarbetarna vid vuxenheten har gått stadens basutbildning i neuropsykiatri och några har deltagit i utbildningar om suicidprevention och om en strukturerad metod för att arbeta med haschmissbrukare (HAP).

Biståndsbedömarna vid beställarenheten funktionsnedsättning har bl.a. deltagit i utbildningar om juridisk argumentation, neuropsykiatri och samtalsmetodik för personer med funktionsnedsättning. Många av socialsekreterarna vid barn- och ungdomsenheten har deltagit i en stadsgemensam fortbildning om barnutredningar och i utbildning om våld i nära relationer.

I samband med att lex Sarah i somras utökades till att gälla alla social omsorgs verksamheter har samtliga enhetschefer gått en centralt anordnad utbildning om de nya bestämmelserna. De myndighetsutövande enhetscheferna har chefshandledning, vissa av dem gemensamt.

Entreprenader

Samtliga ungdomsgårdar och parklekar drivs av privata entreprenörer. Efter förnyad upphandling av driften av Västberga ungdomsgård (nu Radiusgården) tillträdde Stadsmission i juli 2011 som ny entreprenör. För Hägerstens ungdomsgård och Aspuddens parklek resulterade de nya upphandlingarna i att Fruängens ungdomsgård AB respektive Djur & Kul AB utsågs att fortsätta som entreprenörer. Verksamhetsuppföljningar har genomförts för all entreprenadverksamhet.

Lokaler

I mars 2011 kunde Glasade gångens chokladgrupp, tvätterier och café flytta in i sin nya lokal vid Telefonplan. Under sommaren flyttade dagliga verksamheten Liljeholmsgården till nya lokaler i Örnberg och bytte samtidigt namn till Liljan. På sensommaren flyttade Västberga ungdomsgård (Radiusgården) samt Steget Framåt till nya gemensamma lokaler på Radiusbacken. I och med

Verksamhetsberättelse Nämnd

ungdomsgårdens flytt är det bland social omsorgs verksamheter bara Hunddagis Trofast som inte har fullt tillgängliga lokaler.

Enhetscheferna för Hägerstens gruppbestäder och Liljeholmens gruppbestäder fick i januari 2011 en gemensam kontorslokal i Fruängen. Lokalen används även till interna konferenser m.m. Under hösten 2011 flyttade assistansenheten ut från förvaltningshuset vid Telefonplan till lokaler, som delas med hemtjänsten, i Hägerstensåsens medborgarhus.

Ekensbergs dagliga verksamhet har haft fortsatta problem med sin lokal med vattenläckage och kyla inomhus. Hyreskontraktet har därför sagts upp och planering inletts för en flyttning av verksamheten under sommaren 2012.

Träfflokalen Tora utökades under våren 2011 med ytterligare en lokal i grannfastigheten.

Gröndals ungdomscafé har fortsatt att använda lokaler i Ekensbergs dagliga verksamhet i väntan på de permanenta lokaler som ska byggas i Sannadalsparken. Lokalerna färdigställs förhoppningsvis under hösten 2012.

Barn- och ungdomsenheten fick vid årsskiftet 2010-2011 tillgång till den f.d. gruppbestaden Ekans lokaler, som efter renovering nu används till träningsbostad för flickor.

Boenden

Under våren 2011 utökades den socialpsykiatriska gruppbestaden på Fruängens kyrkogata med ytterligare åtta lägenheter i en del av fastigheten som tidigare varit studentbostäder.

Omstruktureringen av Axelsbergs servicebostad till boende för yngre personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning har fullföljts under 2011 och ansvaret för servicebostaden har från ingången av 2012 överförs till förvaltningens nya Stöd- och aktivitetsenhet. Servicebostaden benämns numera Höjdens servicebostad.

Byggandet av den nya gruppbestaden Sture Hill på Sjövikshöjden har inletts under året och inflyttning i de sex lägenheterna beräknas kunna ske i mars 2012.

De myndighetsutövande enheterna

Vuxenenheten

Antalet aktuella ärenden vid vuxenenheten under året har varit 526 mot 484 under 2010. Antalet nyaktualiseringar har varit väsentligt högre än under de föregående åren. Ökningen fortsätter av andelen klienter som har komplexa behov på grund av samsjuklighet. För närvarande räknas ca 40 % av totala antalet klienter till denna grupp, som består av dels unga personer med diagnoser i form av t.ex. bipolär sjukdom, personlighetsstörning, adhd eller autismspektrumstörning, dels av äldre missbrukare som fått diagnos i vuxen ålder. Samsjukligheten får konsekvenser för bedömningen av vårdbehovet och av vilka insatser som behövs. Vuxenenhetens egen vårdkedja utvecklas alltmer. Kombinationen av stödboendet Valet och

Verksamhetsberättelse Nämnd

behandling i den egna öppenvården Futura har visat sig både lyckosam och eftertraktad.

Hösten 2010 inledde vuxenheten ett projekt, som pågick under hela 2011, med syfte att hjälpa personer som inte hade egen förmåga att lösa sitt bostadsproblem. Den svåra bostadsmarknaden i staden gjorde dock att projektet inte nådde det förväntade resultatet och projektet har därför inte permanentats. I slutet av 2011 inleddes ett nytt projekt som ska hjälpa personer som genomgått behandling på Futura till en meningsfull sysselsättning. Båda projekten har fått medel från kommunstyrelsen.

Enheten för ekonomiskt bistånd

Under 2011 har i genomsnitt 510 hushåll varit beroende av ekonomiskt bistånd varje månad, vilket är en ökning med 20 hushåll per månad i jämförelse med 2010. Den största gruppen bidragsberoende är arbetslösa, därefter de med socialmedicinska försörjningshinder och personer som är sjukskrivna med läkarintyg men som utförsäkrats från Försäkringskassan. Antalet personer som kontaktat enheten med anledning av bostadsproblem eller bostadslöshet har ökat markant under året.

Två socialsekreterare har under året arbetat med bidragssökande ungdomar 18-24 år och två med långvariga bidragstagare i syfte att hjälpa dem till annan försörjning. Förvaltningens utvärdering av verksamheten har visat att det finns vinster att arbeta särskilt med de yngre.

Teamet mot våld i nära relation har gett stöd i form av bl.a. kvinnostöd och skyddat boende till kvinnor som utsatts för våld. Totalt har teamet haft kontakt med 107 kvinnor, varav 48 har aktualiserats som ett ärende. Av dessa har 30 kvinnor fått kvinnostöd, vilket är en ökning med 50 % sedan 2010. Fem kvinnor har bott i jourlägenhet, fyra i tillfälligt boende och femton i skyddat boende, vilket är ungefär samma siffror som 2010. Sedan oktober har förvaltningen kunnat erbjuda samtal på den gemensamma mansmottagningen i söderort för män som utövat våld. Mottagningen bedrivs av fyra stadsdelsförvaltningar i samverkan med ekonomiskt stöd från länsstyrelsen.

Barn- och ungdomsenheten

Antalet anmälningar som gäller barn och ungdomar har under året varit 1 190 jämfört med 803 för år 2010. Ökningen kan delvis förklaras med att registreringen av inkommande information ändrats sedan föregående år, men en del av ökningen är faktisk. Ökningen består bl.a. av ett ökat antal polisanmälningar om ringa narkotikabrott till följd av polisens ökade tillsyn och beslag av narkotika. Anmälningarna som gäller mindre barn har också ökat sedan föregående år.

Inriktningen är att stöd och hjälp så långt som möjligt ska ges i öppenvård och på hemmaplan. Totalt har 352 barn och ungdomar varit föremål för insatser avseende

Verksamhetsberättelse Nämnd

öppenvård varav 291 i egen regi. I vissa fall har öppenvård dock inte varit tillräcklig och placeringar har därför behövt göras under längre eller kortare tider i familjehem, skola med behandling, HVB-hem eller SiS-institution.

Öppenvården har prioriterat arbetet med de mest utsatta barnen, ungdomarna och familjerna. Den övervägande delen av familjestödsteamets uppdrag har varit familjebehandling. Uppdragen inrymmer främst krissamtal, konfliktbearbetning, samarbetsamtal, nätverksmobilisering och anknytningsstöd. Familjestödet har också erbjudit Art - Aggression Replacement Training, Förstärkt Komet och Trappan-samtal, verksamheter som riktar sig mot barn och ungdomar med uttalade svårigheter. För att tidigt fånga upp familjer med små barn har stor vikt lagts vid ett nära samarbete med barn- och mödrahälsovård och öppen förskola.

Utvecklingen under året har varit mer intensiva insatser i ett färre antal familjer och ett utökat antal nätverksmöten där familjebehandlare fungerat som nätverksledare. Mötenas syfte har varit att mobilisera nätverket runt de berörda barnen. Arbetssättet har gjort att jourplaceringar kunnat undvikas och antalet jourplacerade barn och ungdomar har sjunkit under året.

Ungdomsgruppen samarbetar med stadsdelens neuropsykiatriska stödteam som erbjuder stöd till ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. För att minska antalet HVB-placeringar har barn- och ungdomsenhetens Funka-team fortsatt sitt arbete med förstärkt familjehemsvård.

Det nu avslutade projektet "Barn i svåra vårdnadsstrider" har resulterat i en ny arbetsmetod i form av föräldrakoordinator som reglerar konflikter mellan föräldrar i vårdnadsstrider.

Förvaltningens fältassistenter haft särskilda aktiviteter för flickor, bl.a. en klätterkväll för flickor, en vattenpologrupp i Eriksdalsbadet samt en tjejgrupp i Aspuddens skola på önskemål av läraren. De har även medverkat vid tjejträffar på Gröndals ungdomscafé och Västberga ungdomsgård tillsammans med en kurator från ungdomsmottagningen. Hägerstens ungdomsgård har också haft tjejkvällar och några flickor från gården har medverkat i ett Konstfacksprojekt om unga kvinnors dagböcker. På Hägerstens ungdomsgård har en grupp flickor ansvarat för att arrangera fester.

Beställarenheten funktionsnedsättning

I december 2011 var totalt 885 klienter aktuella vid beställarenheten funktionsnedsättning, vilket är 60 fler än i december 2010. Ungefär hälften av de aktuella klienterna har bedömts tillhöra personkrets enligt LSS. Antalet barn och vuxna som behöver stöd och service till följd av funktionsnedsättning har ökat, bl.a. till följd av inflyttning i de nya och tillgängliga bostäderna i stadsdelsområdet. Antalet personer i daglig verksamhet har ökat under flera år i rad, bl.a. till följd av att allt fler får neuropsykiatriska diagnoser. Allt fler beviljas också boendestöd, vilket på sikt kan innebära att fler kan bo kvar i egna bostäder.

Verksamhetsberättelse Nämnd

De biståndsbedömare som arbetar med barn och unga med funktionsnedsättning har fortsatt sitt arbete med att prova olika former för att låta barnen komma till tals. Arbetet sker inom ramen för det nationella projektet Egen växtkraft.

Beställarenheten äldre

Redovisas under verksamhetsområde äldreomsorg.

Övrigt

Brukarundersökningar har även under detta år genomförts vid samtliga enheter inom social omsorg. Resultaten har över lag visat att brukarna är nöjda med bemötande, verksamhet och annat, men att det också finns sådant som behöver förändras. Vid assistansenheten har en intervjuundersökning gjorts med några brukare som har insatsen personlig assistans. Samtliga brukarundersökningar har anmälts till stadsdelsnämnden och diskuterats i berörd personalgrupp.

Brukarundersökningar inom olika verksamhetsområden har genomförts också av företaget Markör på uppdrag av SLK. Även i dessa undersökningar är utfallet gott vad gäller brukare som har insatser genom beslut från Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning. Resultaten av de centrala brukarundersökningarna redovisas nedan under respektive indikator.

Avdelningen har gjort verksamhetsuppföljningar vid assistansenheten och socialpsykiatriska utförarenheten med särskild inriktning på genomförandeplaner. Uppföljningarna visade att genomförandeplaner inte upprättats i den utsträckning som ska göras. Inom socialpsykiatrin har detta i huvudsak åtgärdats under året men för assistansenheten behöver kraftfulla insatser göras under 2012.

Vid enheten för ekonomiskt bistånd har genomgångar gjorts av arbetet med arbetsplaner för långvariga bidragstagare, arbetet med långvariga bidragstagare och av arbetet med unga vuxna bidragstagare.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens uppdrag är att tillhandahålla en god och trygg service, vård och omsorg för de äldre som har behov av det. Valfrihetsmodell finns för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Äldreomsorgen ska också arbeta förebyggande och bl.a. erbjuda anhörigstöd och ge äldre möjlighet till aktiviteter, kultur och social samvaro.

Vision 2030 om ett aktivt, värdigt och tryggt åldrande och äldreomsorgens gemensamma värdegrund om en individuellt anpassad omsorg, valfrihet, delaktighet och välbefinnande har varit vägledande för verksamhetens arbete under året. I demensvården har verksamheternas kvalitetsarbete haft de nationella demensriktlinjerna som utgångspunkt.

Antalet personer över 80 år minskar fram till 2017. Antalet yngre pensionärer ökar dock. I december 2011 hade 1 121 personer hemtjänst i ordinärt boende. 185 personer bodde på servicehus, varav 161 personer hade hemtjänstinsatser. 550 personer bodde på någon form av ett vård- och omsorgsboende.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Jämfört med 2010 har behovet av hemtjänst i stort sett varit oförändrat. Efterfrågan på servicehus har fortsatt att minska till förmån för seniorboende och trygghetsboende. Drygt 40 servicehuslägenheter har varit outhyrda, främst vid Axelsbergs och Trekantens servicehus.

Behovet av vård- och omsorgsboende ökade fram till april 2011 för att därefter minska. Minskningen beror på ett minskat antal äldre över 80 år. I april 2011 bodde 584 personer på vård- och omsorgen och i december 2011 var det 550 personer som bodde på vård- och omsorgsboende. Behovet av korttidsplatser har minskat då behovet har kunnat tillgodoses genom insatser från hemtjänsten.

Organisation

Äldreomsorgen har sedan våren 2011 en beställar- och utförarorganisation. Beställarenheten äldre tillhör avdelningen för social omsorg och ansvarar för myndighetsutövningen för personer från 65 år. Utförarenheterna i egen regi omfattar Axelsbergs servicehus och vård- och omsorgsboende, Axgårdens vård- och omsorgsboende, Fruängsgårdens servicehus, Trekantens servicehus, Hägersten-Liljeholmens hemtjänst och Äldrestöd. Vid Fruängsgårdens servicehus finns också dagverksamheten Solkatten och vid Axelsberg dagverksamheten Eternellen. Från och med 2011 blev de två kommunala hemtjänstutförarna en gemensam resultatenhet, Hägersten-Liljeholmens hemtjänst.

Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende samt Åsengården drivs sedan hösten 2008 på entreprenad. Axgårdens vård- och omsorgsboende har varit föremål för upphandling under 2011.

Personal

Äldreomsorgens omsorgspersonal har erbjudits grundutbildning, validering mot yrkeskrav, individuella kompetensutvecklingsplaner och arbetsplatsnära kompetensutveckling. Prioriterade områden för kompetensutveckling har varit social dokumentation med språkstöd, bemötande, hygien, demensvård och vård i livets slut. Biståndshandläggarna har erbjudits utbildningar som genomförts i äldreförvaltningens regi. Bland annat genomgick samtliga biståndshandläggare en fördjupningsutbildning inom det av stadens beslutade kartläggnings- och utredningsinstrument samt fått utbildning i stadens nya avgiftssystem.

Tre medarbetare, varav en biståndshandläggare och två sjukgymnaster, har deltagit i stadens traineeprogram för äldreomsorgen.

Verksamhet

Beställarenheten äldre

Beställarenheten svarar för myndighetsutövning för personer 65 år och äldre. Biståndsbedömningen sker utifrån den enskildes behov och förutsättningar inom ramen för socialtjänstlagen (SoL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och lag om riksfärdtjänst samt politiska mål och stadens riktlinjer. Beställarenheten informerar om och ska erbjuda de, som är i behov av bistånd, insatser i form av hemtjänst, vård- och omsorgsboende, servicehus,

Verksamhetsberättelse Nämnd

dagverksamhet, avlastning, avlösning, ledsagarservice och trygghetslarm. Enheten beslutar också om avgifter för insatser, nedsättning av avgift, hemvårdsbidrag samt rätten till tandvårdsstöd. Färdtjänstansökningar utreds på enheten och beslut fattas av landstingets färdtjänstnämnd.

Beställarenheten har arbetat aktivt med kvalitetsutveckling och haft fokus på uppföljning och nyprövning. Under hösten avsattes en arbetsgrupp på fem biståndshandläggare som särskilt arbetade med att göra nyprövningar. Målet är att samtliga beslut ska vara aktuella från och med den 1 februari 2012.

Beställarenheten har också deltagit i försöksverksamheten "Bättre Samverkan - Bättre Liv" i samverkan med landstinget och olika privata vårdgivare och utförare som fortgått under året.

I december var totalt 2 193 personer aktuella på beställarenheten jämfört med 2 245 personer i december 2010 vilket är en minskning med 52 personer.

Utförare

Brukarna har under året haft möjlighet att inom kundvalsmodellen välja mellan ett 90-tal olika hemtjänstutförare, varav en kommunal. Ungefär lika många brukare har valt kommunal som privat utförare. Den kommunala hemtjänstutföraren har haft ca 700 brukare med omvårdnadsinsatser.

I stadsdelen finns en mångfald av boendeformer för äldre. För dem som beviljats vård- och omsorgsboende har ca 70 % valt att bo på ett vård- och omsorgsboende inom regionen Västra Söderort. I februari flyttades Kastanjens vård- och omsorgsboende till moderna och ombyggda lokaler vid Axelsberg. De boende har varit mycket nöjda med det nya vård- och omsorgsboendet.

Under hösten inbjöd förvaltningen till möten för information och dialog om en eventuell omstrukturering av Axelsbergs och Trekantens servicehus, vilket de boende och anhöriga kände oro inför. Inga beslut har fattats i frågan.

Utförarnas kvalitetsarbete har varit inriktat på att brukarna ska vara nöjda med insatserna och få en individuellt anpassad omsorg, känna sig trygg med personalen samt erbjudas god mat och att måltiden ska vara en trevlig stund på dagen. Brukarundersökningarna visar att brukarna känner sig trygga med hemtjänsten och på sina boenden. När det gäller nöjdheten med insatserna och maten finns en varierande kvalitet mellan olika verksamheter och enheter. Viktiga utvecklingsområden är fortsatt ökade möjligheter till utevistelse och meningsfulla aktiviteter samt att brukarna och de boende ska kunna påverka och vara delaktiga i sin vård och omsorg. Vid demensboende har de särskilda medlen använts till att ge ökade möjligheter till en meningsfull vardag med anpassade aktiviteter och utevistelse. Arbetet med det förbyggande hälso- och sjukvårdsinsatserna avseende fall, undernäring och trycksår har fortgått vid servicehus och vård- och omsorgsboende. Även det vårdhygieniska arbetet samt läkemedelsgenomgångar har fortgått. Organisation och ansvarsfördelning för patientsäkerhetsarbetet har beslutats av stadsdelsnämnden.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Enheternas kvalitetsarbete har också varit inriktat på att brukarna ska ha aktuella genomförandeplaner samt att utveckla och förbättra den sociala dokumentationen genom handledning kombinerat med språkstöd. Granskningen visar på en positiv utveckling. Handdatorer och planeringsverktyget SchemOs har använts i hemtjänsten. Förberedelser för införandet av Nyckelfri hemtjänst för ökad trygghet har genomförts under året. Värdegrundsarbetet har fortsatt vid enheterna.

Försöksverksamheten "Bättre Samverkan - Bättre Liv" i samverkan med landstinget och olika privata vårdgivare och utförare har fortgått under året. Syftet är att ge en trygg och sammanhållande vård och omsorg till de mest sjuka äldre som bor i eget boende. Stimulansbidragen för ökad kvalitet inom äldreomsorgen har använts till att utveckla det sociala innehållet, kosten och ett hälsosamt åldrande samt kompetensutveckling.

Äldreomsorgen har erbjudit stöd till anhöriga, stöd av heminstruktör för personer med syn- och hörselnedsättningar, fixartjänster, dagsutflykter, mötesplatser och verksamheter för aktiviteter och social samvaro, t.ex. Seniorhälsan, Antikträffen och Hövdingagården, för alla äldre i stadsdelen. De äldre är mycket nöjda med dessa förebyggande insatser.

Äldrestöd har också anordnat och inbjudit äldre och anhöriga till informationsmöten, där frågor som kan vara viktiga för äldre och anhöriga tagits upp. Under året har bl.a. en hemtjänstmässa och en seniordag anordnas. Stadsdelens arbetsgrupp "Tryggare Äldre" inom brottsförebyggande rådet har fortsatt sitt förebyggande arbete för att öka de äldres trygghet i stadsdelen.

Brukarundersökningar och uppföljning

Årliga brukarundersökningar har genomförts av staden som omfattat hemtjänst, servicehus, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet samt biståndshandläggarnas bemötande. Förvaltningen har också genomfört egna brukarundersökningar gällande nöjdhet med fixartjänster, dagsutflykter och Seniorhälsan. Resultaten redovisas närmare under respektive indikator/årsmål.

Årliga verksamhetsuppföljningar har genomförts av förvaltningen som omfattat såväl verksamhet i egen regi som på entreprenad och privata utförare. Uppföljning av entreprenadavtalen för Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende och Åsengårdens vård- och omsorgsboende, har också genomförts. Även oanmälda besök vid olika tidpunkter på dygnet har genomförts. Entreprenaderna har uppfyllt sina åtaganden enligt avtalet. Sammanfattningsvis visar uppföljningarna att äldreomsorgens verksamheter har hållit en god kvalitet.

Dialogmöten med enhetschef för uppföljning och kontroll av verksamhetens kvalitet har genomförts vid utförarverksamheter i egen regi av avdelningschef och utredare. Viktiga utvecklingsområden är fortsatt demensvården, vård i livets slut, måltidssituationen och den sociala dokumentationen kombinerat med språkstöd.

Under året genomförde äldreförvaltningen en screening av måltidssituationen vid demensboende. Resultaten och synpunkterna har använts i verksamhetens fortsatta kvalitetsarbete.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Samhällsplanering

Personal

Avdelningen har under 2011 bestått av en avdelningschef, en preventionssamordnare, en samordnare för paraplysystemet, en intendent för säkerhet, larm och telefoni, en hyresadministratör, en parkingenjör, två lokalintendenter samt en utredare i stadsmiljöfrågor. Under året har också en parkkontrollant/ingenjör anställts.

Verksamhet

Förvaltningen har under året medverkat som representant i företagarföreningarna, där bl.a. Vision Söderorts budskap har förmedlats. Utveckling av Telefonplan som centrum för kreativa näringar har fortsatt genom förvaltningens uppdrag i styrgruppen för Telefonplan. Uppdrag som berör stadsdelsnämnden inom ramen för handlingsplanen för Vision Söderort fortsätter.

Nämndens miljömål har i huvudsak uppnåtts. Förvaltningen har arbetat fortlöpande med att utveckla miljöarbetet för utsortering av matavfall, alternativa drivmedel, andel elbilar samt minskad elförbrukning. Under året har en elbil införskaffats och ytterligare en har beställts men ännu inte levererats.

Trygghets- och tillgänglighetsaspekten har beaktats vid plansamråd samt vid nya projekt som berör stadsdelen som t.ex. vid anläggandet av nya parker, gång- och cykelvägar. Genom trygghetsvandringar och ökad samverkan mellan berörda aktörer i stadsdelen har förvaltningen arbetat tillsammans med närpolisen för att öka den upplevda tryggheten. Lokala Brå har arbetat med frågor som rör ökad trygghet bland äldre; kvinnor, trygghet och våldsbrott samt har reviderat samverkansöverenskommelsen mellan social omsorg, polis, förskola och skola. Förvaltningen har också fortlöpande genomfört tillsyn av tobak- och folkölsförsäljning samt har genomfört kampanjer mot langning av alkohol. Arbetet med att skapa ökad trygghet vid Liljeholmens och Fruängens centrum har också fortsatt under året genom arbetsgruppen "Tryggare centrum". Arbetet med röjning av sly vid parkvägar och belysningskällor har pågått fortlöpande i hela stadsdelen.

Nämnden har tilldelats 0,2 mnkr för drogpreventivt arbete utifrån stadens satsning för att motverka användningen av cannabis. Nämnden tog fram en aktivitet som genomfördes under hösten 2011 vilken omfattar utbildning avseende ungdomars användning av cannabis m.m., för föräldrar och även personal.

En parkkontrollant/-ingenjör har anställts bland annat i syfte att utveckla uppföljningen av entreprenadavtal samt utveckla dokumentation och systematisering av frågor som rör drift- och underhåll av stadsdelens parker och grönområden.

Utvecklingen av stadsdelsområdet fortsätter och inflyttningen av barnfamiljer har fortsatt även under 2011. Under året har förvaltningen öppnat 28 nya förskoleavdelningar för att kunna möta det ökande behovet av förskola i stadsdelsområdet.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Under året har fortlöpande information och utbildningar genomförts inom barnsäkerhet, brandskydd, risk och säkerhet samt IT säkerhet. Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att upprätthålla en god kunskapsnivå och medvetenhet på enheterna inom dessa områden.

Administration

Personal

Den tidigare ekonomiavdelningen har fr.o.m. den 1 april 2011 slagits ihop med den administrativa avdelningen. Administrativa avdelningen har bestått av en avdelningschef, en nämndsekreterare, en registrator, en kommunikationschef, två medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS), en halvtidsanställning medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR), en halvtidsanställning administrativ sekreterare för uppföljning inom äldreomsorgen, en halvtidsanställning arkivassistent, en budget- och ILS-samordnare, tre controllers, en redovisningsansvarig och en redovisningsekonom.

Personalfunktionen hör organisatorisk till avdelningen för personalfrågor och utförare inom äldreomsorg. Personalkostnaderna för personalfunktionen har emellertid budgeterats under administrativa avdelningen och avser 30 % av avdelningschefen, två HR-konsulter och en personalkonsulent.

Verksamhet

Avdelningen har ansvarat för förvaltningens övergripande arbete med ekonomifrågor, administrerat stadsdelsnämndens verksamhet, upphandlingar, samordningen av förvaltningens informationsinsatser såväl internt som externt, förvaltningens diarium och arkiv samt stöd samt utbildning till chefer och arbetsledare. Avdelningen har svarat på remisser samt deltagit i utvecklingsarbete och tagit fram planer. De medicinskt ansvariga sjuksköterskorna (MAS) har genomfört uppföljning och kontroller och tagit fram regler för nämndens medicinska ansvar i de särskilda boendeformerna. Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) har genomfört uppföljning och kontroller och tagit fram regler för det medicinska ansvaret för rehabilitering.

Nämnden har under perioden tilldelats ytterligare medel för feriearbetande ungdomar inom ramen för Vision Söderort med 0,5 mnkr. Detta har gjort det möjligt att erbjuda feriearbete för 182 ungdomar som fått jobb under sommaren 2011.

Inom avdelningen har även e-tjänstprojekten ”Nyckelfri hemtjänst”, ”Mobila Trygghetslarm”, ”Pekskärmar” samt ”Faderskaputredning” utvecklats och bedrivits samt projektet ”Creative Metropoles”. Avdelningen har också deltagit i utvecklingen av Telefonplan samt samordnat förvaltningens arbete med kommunikation, upphandling, krisberedskap, Lean, Vision Söderort och EU frågor. Under året har avdelningen deltagit i arbetet med att tillförsäkra service på finska språket inom förvaltningens verksamheter.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att aktivitetsplanen har genomförts, arbetat miljömedvetet och medverkat till att människor kommer bort från bidragsberoende. Nämnden har också medverkat till en ren, vacker och trygg stad där stockholmarna har ett rikt, varierat och tillgängligt kultur och idrottsliv.

Förvaltningen har under året arbetat med utvecklingen av Telefonplan, Vision Söderort och kreativa näringar.

Förvaltningen har tagit emot ett ökande antal studiebesök bl.a. från Barcelona, Stuttgart, Taipei/Taiwan och från olika delar av Sverige som visat intresse för Stockholm och verksamheterna i Hägersten-Liljeholmen. Flera av besöken har uppmärksammats i press och media.

Konkurrensutsättning av verksamheter har i stort sett skett i enlighet med aktivitetsplanen. En enhet har deltagit i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2011. Förvaltningen har också utvecklat och drivit att antal e-tjänstprojekt. Förvaltningen har arbetat med att öka den upplevda tryggheten i stadsdelen och städning av stadsdelens parker och grönområden. Även arbetet med att utveckla miljöarbetet har varit prioriterat under året.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har under året medverkat som representant i företagarföreningarna, där har bl.a. Vision Söderort diskuterats och synpunkter samlats in. Förvaltningen har tillsammans med näringslivsrepresentanter, fastighetsägare, Konstfack, Stockholm Business Region, kulturförvaltningen, stadsledningskontoret och Stockholmsmässan deltagit i styrgruppen för Telefonplan. Under året har arbetet med handlingsplan för den fortsatta utvecklingen av området fortsatt. Förvaltningen har för Stockholm stads räkning drivit projektet Creative Metropoles, ett INTERREG IV C projekt, med inriktning att öka kunskaperna om hur en stad kan utveckla ett stöd för kreativa industrier. Konkurrensutsättning har i stort sett skett i enlighet med aktivitetsplanen.

Vision Söderort

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens budget för feriearbetande ungdomar inom ramen för Vision Söderort uppgick till ca 0,5 mnkr. Inför sommaren 2011 erbjöds 182 ungdomar

feriearbete totalt varav 82 med medel från Vision Söderort. Platserna fanns i stadsdelsnämndens verksamheter, främst äldreomsorg, parklekar och förskola. Ett fåtal anställdes inom sommarkoloniverksamhet (kollo) och det lokala näringslivet.

Under året har ansvarsområden från handlingsplanen för Vision Söderort identifierats för förvaltningsledning och nämnd. Utveckling av Telefonplan som centrum för kreativa näringar har fortsatt genom förvaltningens uppdrag i styrgruppen för Telefonplan. En utredning av möjligheten att genomföra en medborgardialog kring Fruängen startades tillsammans med projektledningen vid SLK, Trafikkontoret och CityCon Oy. En kartläggning av centrumbildningar och servicestrukturen har genomförts. Övriga uppdrag som berör stadsdelsnämnden inom ramen för Vision Söderort är exempelvis utredning av bibliotek i Axelsberg och "Runda Trekanten", tidigare medborgarjoggen, som har initierats i enlighet med handlingsplanen.

Upphandling och konkurrensutsättning

Konkurrensutsättning av verksamheter genom upphandling har i stort sett skett enligt aktivitetsplanen och årsmålet har uppfyllts. Aspuddens parklek, Hägerstens ungdomsgård och Radiusgården (f.d. Västberga ungdomsgård) har på nytt konkurrensutsatts under året efter det att avtalet har löpt ut.

Konkurrensutsättningen enligt aktivitetsplanen för de öppna förskolorna har förändrats för att anpassas till avtalet för den redan upphandlade öppna förskolan. Befintliga avtal aktuella för förlängning har förlängts, fransett ett avtal, och nya verksamheter har konkurrensutsatts. Verksamheten för personliga ombud som tidigare har varit utlagd på entreprenad har återgått till egen regi under 2011. Utifrån gjorda erfarenheter från entreprenadtiden vad gäller kostnadsutveckling m.m. bedömdes verksamheten inte lämplig att konkurrensutsätta. Konkurrensutsättningen av Axelsbergs vård- och omsorgsboende har skjutits fram i avvaktan på beslut om direktiv i kommunstyrelsen. Stadsdelsförvaltningen har också ansvarat för en gemensam upphandling gällande "automatiserad nyckelhantering". Inga utmaningar har inkommit till nämnden och inga egenregianbud har lagts.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	35,61 %	35 %	35 %	2011

Kommentar:

Upphandlingar har genomförts enligt aktivitetsplanen för 2011 och årsmålet har uppfyllts.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

NÄMNDMÅL:**Nämnden ska bidra till att Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad**

● Uppfylls helt

Nämnden har uppfyllt målet genom att tillsammans med Stockholm Business region, kulturförvaltningen och lokala aktörer delta i utvecklingen av området vid Telefonplan med fokus på utvecklingen av kreativa näringar.

Förvaltningen har under året medverkat som representant i de lokala företagarföreningarna. Förvaltningen deltar tillsammans med näringslivsrepresentanter, fastighetsägare, Konstfack, Stockholm Business Region, kulturförvaltningen, stadsledningskontoret och Stockholmsmässan i styrgruppen för Telefonplan med uppdrag att bl.a. marknadsföra Telefonplan. Arbetet med handlingsplan för den fortsatta utvecklingen av området fortsätter. Förvaltningen har för Stockholm stads räkning drivit projektet Creative Metropoles, ett INTERREG IV C projekt, med inriktning att öka kunskaperna om hur en stad kan utveckla ett stöd för kreativa industrier. Konkurrensutsättning har skett i enlighet med aktivitetsplanen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande**

● Uppfylls helt

Förvaltningen har ett nära samarbete med framför allt Jobbtorg Stockholm Skärholmen, men även med t.ex. arbetsförmedling och primärvård för att hjälpa arbetslösa av olika kategorier till egen försörjning. Ungdomar (18-24 år) och långvariga bidragstagare har varit föremål för en satsning i form av socialsekreterare som avdelats till att arbeta speciellt med dessa grupper. Vid uppföljning har det visat sig att satsningen är meningsfull för de yngre bidragstagarna för vilka det finns fler kringresurser att tillgå i form av jobbtorg för unga, arbetsförmedling etc. För dem som står långt från arbetsmarknaden, som många av de långvariga bidragstagarna, behöver andra resurser tillskapas, t.ex. i form av arbetsträning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som <ul style="list-style-type: none"> ● Jobbtorg Stockholm kan matcha i förhållande till antal anställda (alla nämnder/bolag) 	4,7 %	3 %	öka	Verksamhetsberättelse 2011

Antal ungdomar som fått sommarjobb i <ul style="list-style-type: none"> ● stadens regi (alla nämnder/bolag) 	182 st	159 st	3 500 st	2011
--	--------	--------	----------	------

Kommentar:

Inför sommaren 2011 inkom 578 ansökningar om feriearbete. Efter tilldelning av extra medel från Vision Söderort har förvaltningen kunnat erbjuda betydligt fler ungdomar feriearbete än vad annars hade varit fallet. Under 2011 har 182 ungdomar erbjudits plats i stadsdelsförvaltningens verksamheter eller hos andra arbetsgivare inom Hägersten-Liljeholmens område.

Andel barn som lever i familjer som är <ul style="list-style-type: none"> ● beroende av ekonomiskt bistånd 	1,5 %	1,5 %	5,0 %	Verksamhetsberättelse 2011
---	-------	-------	-------	----------------------------

Kommentar:

Antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd har tidigare (2007-2010) varit som lägst i genomsnitt 181 barn och som högst 195 barn. För närvarande är antalet 193 barn, vilket motsvarar 1,5 % av det totala antalet barn i åldersgruppen. Andelen för staden som helhet är 4,5 %.

Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående <ul style="list-style-type: none"> ● föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd 	0,9 %	1,1 %	2,7 %	Verksamhetsberättelse 2011
--	-------	-------	-------	----------------------------

Kommentar:

Antalet barn i enföräldershushåll med ekonomiskt bistånd har tidigare (2007-2010) varit som lägst 108 och som högst 120. För närvarande är antalet 125 barn, vilket motsvarar 0,9 % av den aktuella populationen. Andelen för staden som helhet är 2,2 %.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,98 %	1 %	2,5 %	Verksamhetsberättelse 2011

Kommentar:

Antalet bidragsberoende personer har tidigare (2007-2010) varit som lägst 705 personer och som högst 726 personer. För närvarande är antalet 729 personer, vilket motsvarar 0,98 % av befolkningen. Andelen bidragsberoende i staden som helhet är 2,26 %.

Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i förhållande till befolkningen	0,9 %	1,3 %	2,1 %	Verksamhetsberättelse 2011
---	-------	-------	-------	----------------------------

Kommentar:

Antalet bidragsberoende ungdomar har under åren 2007-2010 varit som lägst 52 och som högst 76 ungdomar. För närvarande är antalet 51 ungdomar, vilket motsvarar 0,9 % av befolkningen. Andelen i staden är 1,71 %.

Andel vuxna personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1 %	1,2 %	2,2 %	Verksamhetsberättelse 2011
---	-----	-------	-------	----------------------------

Kommentar:

Antalet vuxna bidragsberoende personer har under åren 2007-2010 varit som lägst 516 personer och som högst 544. För närvarande finns 536 bidragsberoende personer, vilket motsvarar 1,04 % av befolkningen. Som mest har andelen bidragsberoende varit 1,17 %. Genomsnittet för staden är för närvarande 2,15 %.

Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,5 %	0,5 %	1,4 %	Verksamhetsberättelse 2011
---	-------	-------	-------	----------------------------

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Antalet långvarigt (dvs. 10-12 månader under den senaste 12-månadersperioden) bidragsberoende har under åren 2007-2010 varit som högst 278 personer och som lägst 259 personer. För närvarande finns 277 långvarigt bidragsberoende, vilket motsvarar 0,54 % av befolkningen. Andelen i staden som helhet är 1,38 %.

Andel nyanlända som är självförsörjande efter introduktion	92,9 %	52 %	52 %	Verksamhetsberättelse 2011
• exkl. nyanlända som flyttat till annan kommun				

Kommentar:

Enligt stadens statistik har förvaltningen under den senaste tolv månadersperioden i genomsnitt mottagit 1,16 flyktingar. Av dessa har 1,08 flyktingar (92,9 %) inte ekonomiskt bistånd eller försörjningsstöd den nittonde månaden efter kommunplacering. För staden som helhet är andelen självförsörjande 56,2 %.

NÄMNDMÅL:

Invånarnas behov av ekonomiskt bistånd ska minska och bidragstiden förkortas

■ Uppfylls inte

Som framgår av de redovisade indikatorvärdena är andelen invånare i stadsdelsområdet som uppstår ekonomiskt bistånd långt under stadens genomsnitt och andelen tenderar att sjunka till följd av den stora inflyttningen till områdets nybyggda bostäder. Det faktiskt antalet bidragsberoende har dock ökat under året, från 507 hushåll i december 2010 till preliminärt 511 hushåll i december 2011. Av de vuxna bidragstagarna utgörs den största gruppen av arbetslösa personer (42,5 %). Den näst största gruppen är personer med socialmedicinska arbetshinder (28,2 %) och därefter kommer personer som är sjukskrivna med läkarintyg utan ersättning från försäkringskassan (19,7 %).

Bidragstidens längd har förändrats under året så tillvida att gruppen som haft bidrag i högst ett år har minskat något, medan gruppen som haft bistånd i mellan ett och två år har ökat. För övriga bidragstider är andelen i stort sett densamma som 2010. Ungdomar har i allmänhet kortare bidragstid än äldre eftersom de unga snabbare kommer i arbete eller annan försörjning. Liksom tidigare är en stor andel personer som varit beroende av ekonomiskt bistånd under mycket lång tid. Enligt Socialstyrelsens öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd har 27 % av förvaltningens bidragstagare en bidragstid på

Verksamhetsberättelse Nämnd

10-12 månader och 14 % har en bidragstid på tre år eller mer, vilket givetvis är mycket. Andelen i staden är dock väsentligt högre, 40 % respektive 26 %.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

● Uppfylls helt

Nämnden har bidragit till stadens mål genom att fortlöpande utveckla miljöarbetet med fokus på utsortering av matavfall, alternativa drivmedel, andel elbilar samt minskad elförbrukning. Årsmålet för förnyelsebart drivmedel kommer trots det inte att uppnås under 2011 eftersom drygt hälften av förvaltningens miljöbilar drivs med fossila bränslen. De fordon som drivs med biogas har många gånger inte kunnat tankas med gas eftersom det inte alltid funnits att tillgå i Stockholm. Väntetiderna vid tankstationer har ibland också vara mycket långa varför det inte funnits tid att tanka biogas. Det innebär att endast en mindre andel förnyelsebara drivmedel kan redovisas och att målet inte kunde uppnås trots att andelen miljöbilar uppgår till 100 %.

Under den närmaste treårsperioden kommer förvaltningen att fasa ut bensindrivna miljöbilar för att övergå till i första hand elbilar. Detta kommer att ske i takt med att gällande leasingavtal löper ut. Under 2011 har hittills en elbil införskaffats till förvaltningen, ytterligare en är beställd men har ännu inte levererats.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	39 %	40 %	40 %	2011

Kommentar:

Under 2011 påbörjades inventering av förvaltningens verksamheter som tillhandahåller mat i syfte att införa hämtning av matavfall. Beställning av hämtning pågår för ytterligare femton enheter inom förskolan. Arbetet fortsätter under 2012. Resultatet har tagits fram genom att dela antalet enheter som sorterar ut matavfall med antalet enheter som hos miljöförvaltningen är registrerade som livsmedelsanläggningar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut <ul style="list-style-type: none"> ● förpackningar och papper (alla nämnder/bolag) 	100 %	100 %	100 %	2011
Andel elbilar i stadens fordonspark <ul style="list-style-type: none"> ● inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon 	15,38 %	15 %	2,5 %	2011
Andel fordon som använder odubbade vinterdäck, exkl. <ul style="list-style-type: none"> ● utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag) 	100 %	100 %	100 %	2011
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade <ul style="list-style-type: none"> ■ etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag) 	10,1 %	85 %	85 %	2011

Kommentar:

Årsmålet för förnyelsebart drivmedel uppnåddes inte under 2011 eftersom en del av förvaltningens miljöbilar drivs med fossila bränslen. Däremot ligger årets utfall 6,4 procentenheter högre än för 2010 vilket visar att utvecklingen går åt rätt håll och att det fokus som lagts på att öka andelen förnyelsebara drivmedel har gett resultat. De fordon som drivs med biogas har många gånger inte heller kunnat tankas med gas eftersom det inte alltid funnits att tillgå i Stockholm. Väntetiderna vid tankstationen kan också vara mycket långa. Det innebär att endast en mindre andel förnyelsebara drivmedel kunde redovisas och att målet inte kunde uppnås trots att andelen miljöbilar uppgår till 100 %. Under den närmaste treårsperioden kommer förvaltningen att fasa ut bensindrivna miljöbilar för att övergå till i första hand elbilar. Detta sker i takt med att gällande leasingavtal löper ut. Under 2011 har två elbilar beställts varav en är levererad.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av <ul style="list-style-type: none"> totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder) 	19 %	17 %	16 %	Verksamhetsberättelse 2011
Andel medarbetare som under arbetstid använder <ul style="list-style-type: none"> miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten 	87 %	85 %	85 %	2011
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon <ul style="list-style-type: none"> exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag) 	100 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2011
<ul style="list-style-type: none"> Elförbrukning (alla nämnder/bolag) 	7 803 861 kWh	9 000 000 kWh	680 gWh	2011
<ul style="list-style-type: none"> Elförbrukning per kvadratmeter 	67,7 kWh/kvm	80 kWh/kvm	80 kWh	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
 Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
 hagersten-liljeholmen@stockholm.se

NÄMNDMÅL:
Verksamheterna bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning

● Uppfylls helt

Förvaltningen har fortlöpande arbetat med att utveckla miljöarbetet vad gäller utsortering av matavfall, alternativa drivmedel, andel elbilar samt minskad elförbrukning. Verksamheterna sorterar ut förpackningar och väljer främst miljövänliga transportsätt i tjänsten. Under året har hittills en elbil införskaffats och en har beställts men ännu inte levererats. Andelen miljöbilar uppgår till 100 %. Årsmålet för förnyelsebart drivmedel uppnåddes inte under 2010 bland annat beroende på att en del av förvaltningens miljöbilar drivs med fossila bränslen. Under den närmaste treårsperioden kommer förvaltningen att fasa ut bensindrivna miljöbilar för att övergå till i första hand elbilar.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel remissyttranden över detaljplaner ● där förvaltningen bevakar frågor ur perspektivet hållbar stadsutveckling	100 %	100 %	2011

Kommentar:

Förvaltningen har bevakat samtliga förslag på nya detaljplaner ur ett hållbarhetsperspektiv och lämnat synpunkter där det funnits motiverat.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Informera om hållbar livsstil på hemsidan	2011-05-04	2011-12-31	
☒ Ersätta befintliga bilar, för vilka avtalen löper ut under året, med elbilar.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen har beställt två elbilar som ersättning för bilar där avtalen löpt ut under året, varav en är levererad.

☒ Genom informationsinsatser säkerställa att de enheter som berörs tankar förnyelsebart drivmedel när detta finns att tillgå på tankstationerna.	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Information har fortlöpande lämnats till enheterna angående tankning av förnyelsebara drivmedel samt att biogas nu finns att tillgå i större utsträckning på stationerna.

☒ Genomföra riktad utbildning till enheterna om utsortering av matavfall.	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

En inventering har påbörjats under året på de förskolor där hämtning av matavfall kan vara möjlig att genomföra. I samband med att hämtningen startar kommer information att lämnas om hur hanteringen ska ske.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm

● Uppfylls helt

Nämnden har bidragit till att uppfylla målet genom att förvaltningen har haft en tidig dialog med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret angående nya detaljplaner. Därmed har en god beredskap funnits inför yttranden och på så sätt har uppskov med remissyttranden kunnat undvikas.

NÄMNDMÅL:

Nämnden ska bidra till en effektivare planprocess

● Uppfylls helt

Förvaltningen har deltagit i ett tidigt skede i planprocessen för nya detaljplaner vilket har effektiviserat nämndens remisshantering.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Ge tidig information till nämnden om kommande planprojekt.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Nämnden har informerats om de markanvisningar som kommer till förvaltningen för kännedom.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

Nämnden har bidragit till måluppfyllelsen genom hanteringen av förenings- och kulturbidrag. En konstgräsplan för spontanidrott har också anlagts på Mälarhöjdens bollplan för att öka möjligheterna till spontanidrott.

NÄMNDMÅL:

De boende i Hägersten- Liljeholmen ska uppleva ett varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

● Uppfylls helt

På förvaltningens gruppbestäder finns fritidsombud som hjälper de boende att hitta fritidsaktiviteter och brukarna har egen tid med personal för att göra olika aktiviteter. På gruppbestäderna finns också läsombud som ser till brukarnas behov av högläsning, biblioteksbesök etc. Både gruppbestäder och dagliga verksamheter tillhandahåller den lättlästa tidningen 8 sidor.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ En konstgräsplan planeras att anläggas på Mälarhöjdens bollplan under 2011.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Konstgräsplanen färdigställdes sommaren 2011.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen har för 2011 inte fullt ut lyckats uppnå målet, endast en procentenhet skiljer, vilket dock får anses som marginellt. För att försöka uppnå målet har städning av stadsdelens parker prioriterats under året, nya papperskorgar har satts upp vid behov samt extra städning beställts då behov uppstått eller har förväntats att uppstå. Under 2011 anställdes en

Verksamhetsberättelse Nämnd

parkkontrollant/-ingenjör bland annat i syfte att utveckla uppföljningen av entreprenadavtal samt utveckla dokumentation och systematisering av frågor som rör drift- och underhåll av stadsdelens parker och grönområden. Sex stycken trygghetsvandringar har genomföras under hösten, varav en digital som främst riktats till äldre. Ett fortlöpande arbete har bedrivits med att röja sly för att öka sikten i parker samt frilägga belysningskällor. Upprustningen av Mälardalens centrum färdigställdes sommaren 2011. Upprustningen av Sannadalsparken i Gröndal fortsätter under året och beräknas vara klar under 2012.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Stockholmarnas nöjdhet med ♦ skötsel park och grönområden	59 %	60 %	60 %	2011
Kommentar: Förvaltningen kommer under 2012 att prioritera arbetet med att uppnå målet för stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park- och grönområden. Detta kommer ske främst genom utveckling av uppföljningen av entreprenadavtal samt utveckla dokumentation och systematisering av frågor som rör drift- och underhåll av stadsdelens parker och grönområden.				
Antal identifierade sårbarheter som nämnden/bolagsstyrelsen ● avser att arbeta förebyggande med under året	2 st	2 st	48 st	2011
Kommentar: Förvaltningen arbetar systematiskt med (Risk- och sårbarhetsanalys) RSA i syfte att utveckla det förebyggande arbetet med inträffade incidenter. En av de identifierade sårbarheterna som togs fram för att arbeta med under 2011 är avbrott i elleveranser. Under året har förvaltningen sammanställt en prioriteringslista inom projektet Styrel som redovisar åtgärder vid elavbrott.				
■ Antal inträffade incidenter	173 st	60 st	minska	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Förvaltningen har arbetat för att alla incidenter ska rapporteras i RISK. Enheterna har varit mycket noggranna med att rapportera i RISK, även mindre incidenter. Det har medfört en väsentlig ökning av antalet rapporterade incidenter vilket har lett till att målet för 2011 inte uppnåtts. Det ligger stora svårigheter i att sätta årsmål för antalet förväntade inträffade incidenter då omfattningen kan variera stort från år till år. Förvaltningen kommer dock under 2012 att fokusera på statistik för inträffade incidenter och analysera inom vilka områden det är möjligt att utveckla det förebyggande arbetet för att minska antalet incidenter.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utveckla lokal områdessamverkan utifrån program för Söderort samt utarbeta ☒ uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer som mäter trygghet och delaktighet.	2011-01-01	2011-04-30	
Kommentrar: Förvaltningen bedriver fortlöpande lokal samverkan genom arbete med Vision Söderort, genom kontakter med lokala företagarföreningar, medverkan i styrgruppen för Telefonplan, projektet Creatives Metropoles samt genom deltagande på samrådsmöten för nya detaljplaner. Uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer för trygghet och delaktighet har tagits fram för 2011.			
☒ Alla verksamheter ska göra risk- och sårbarhetsanalyser	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

De boende i Hägersten-Liljeholmen ska känna sig trygga

● Uppfylls helt

Trygghets- och tillgänglighetsaspekten har beaktats vid plansamråd samt vid nya projekt som berör stadsdelen som t.ex. vid anläggandet av nya parker, gång- och cykelvägar. Genom trygghetsvandringar och ökad samverkan mellan berörda aktörer i stadsdelen har förvaltningen tillsammans med närpolisen arbetat för att öka den upplevda tryggheten. Lokala Brå arbetar med frågor som rör ökad trygghet bland äldre, kvinnor, trygghet och våldsbrott samt har tagit fram en samverkansöverenskommelse mellan social omsorg, polis, förskola och skola. Förvaltningen har också arbetat fortlöpande med tillsyn av tobak- och folkölsförsäljning samt genomfört en kampanj mot langning av alkohol under året. Arbetet med att skapa ökad trygghet vid Liljeholmens och Fruängens centrum har fortsatt under året genom arbetsgruppen "Tryggare centrum".

Nämnden tilldelades 0,2 mnkr under 2011 för drogpreventivt arbete utifrån stadens satsning för att motverka användningen av cannabis. Förvaltningen genomförde under hösten utbildning avseende ungdomars användning av cannabis m.m. för personal och föräldrar.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andelen unga som har kommit till samtal på kallelse från socialtjänstenheten efter underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24-timmarsregeln)	78,26 %	90 %	2011

Kommentar:

Barn- och ungdomsenheten har skickat kallelse till 23 familjer/ungdomar. Av de kallade har 18 kommit till samtal, vilket innebär 80 %. Förvaltningen har under 2011 fått färre anmälningar från polisen om yngre förstagångslagöverträdare än föregående år.

Andelen som känner oro för att utsättas för brott någon gång i månaden eller oftare.	13 %	17 %	2011
--	------	------	------

Kommentar:

Målet har uppnåtts med god marginal. Förvaltningen har arbetat systematiskt med brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor inom stadsdelen under många år. Genom förvaltningens brotts- och drogpreventions samordnare har Lokala Brå:s arbete genomförts i olika arbetsgrupper och med nära samarbete med fler olika berörda aktörer.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Arbeta med ökad trygghet för äldre.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Utöver det fortlöpande samarbetet mellan förvaltningen, närpolisen, brandmyndigheten, PRO och SPF har en digital trygghetsvandring speciellt riktad till äldre genomförts. Brandsäkerhetsinformation har också hållits som varit riktad till äldre.

☒ Arbeta vidare med samverkansgruppen för skola, förskola, polis, socialtjänst och fritid.	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Samverkansgruppen har fortlöpande arbetat under året.

☒ Arbeta vidare med tryggare och trivsammare centrum	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Arbetsgruppen för tryggare och trivsammare centrum har haft sex möten under året och har arbetet fortlöpande med aktuella trygghetsfrågor. Polisens närvaro har ökat och arbetet har också lett till att medvetenheten kring problematiken och hanteringen av störningsproblem har ökat.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Att ta fram en gemensam Hägersten-Liljeholms modell för att sänka tobak, alkohol och narkotikaanvändningen bland ungdomar	2011-03-01	2011-12-31	
Kommentar: Nämnden ansökte under våren om projektmedel från Folkhälsoinstitutet för att genomföra ett projekt i syfte att minska tobak, alkohol och narkotikaanvändningen bland ungdomar i stadsdelen. Då inga medel erhöles har projektet inte kunnat genomföras. Det drogpreventiva arbetet fortsatte därför under året inom ramen för befintlig budget. Förvaltningen anlidade teater Solvere med föreställningen "Föräldrafällan" för att öka medvetenheten hos föräldrar om ungdomars användning av alkohol, tobak och narkotika samt att skapa möjligheter att stärka föräldrarnas nätverk. Föreställningarna, som följdes upp med diskussion, hölls vid sammanlagt åtta tillfällen och rönkte positiv uppmärksamhet i media.			
☒ Arbeta vidare med åtgärdsplanen för ökad trygghet i området runt sjön Trekanten.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Bland annat har en genomgripande gallring av träd längs sjön Trekanten genomförts för att öka tryggheten i området. Förvaltningsledda motionsrundor har genomförts "Trekanten runt".			
☒ Att systematiskt arbeta med de synpunkter på ordning och trygghet som inkommer till stadsdelsförvaltningen.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Förvaltningen har systematiskt arbetat med inkomna synpunkter och önskemål utifrån ordinarie verksamhet i form av parkdrift och samverkansformer med berörda aktörer i trygghetsfrågor.			
☒ Genomföra trygghetsvandringar i stadsdelsområdet.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Under hösten 2011 genomfördes sex trygghetsvandringar varav en i form av en digital vandring speciellt riktad till äldre. Allmänheten bjuds in till vandringarna där även närpolisen, fältassistenter, belysningsansvariga från trafikkontoret samt parkansvariga från förvaltningen är med.			
☒ Rensning av sly kring parkvägar samt klippning av grenar för att frilägga belysningskällor.	2011-01-01	2011-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Ett fortlöpande arbete med rensning av sly har pågått under året med prioritering av de områden som särskilt uppmärksammats, till exempel i samband med närmiljövandringar och inkomna synpunkter.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

NÄMNDMÅL:**Stadsdelens parker upplevs rena**

◆ Uppfylls delvis

Målet för 2011 uppnåddes inte fullt ut, en procentenhet saknas för att uppnå årsmålet 60 %. Städning av stadsdelens parker utförs av förvaltningens upphandlade entreprenör efter de krav som ställts i avtalet. Avdelningen för samhällsplanering arbetar med en systematisk hantering av inkomna synpunkter och önskemål från medborgare i dessa frågor. Behovet av papperskorgar inventeras regelbundet och utökas efter behov. En parkkontrollant/ingenjör har anställts i syfte att utveckla uppföljningen av entreprenadavtal samt utveckla dokumentation och systematisering av frågor som rör drift- och underhåll av stadsdelens parker och grönområden.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Behovet av papperskorgar inventeras och ☒ antalet korgar anpassas efter behov.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Arbetet med att anpassa antalet papperskorgar efter rådande behov har pågått fortlöpande under året.

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämndens verksamheter och lokaler ska vara tillgängliga för alla**

● Uppfylls helt

Alla social omsorgs verksamheter utom en har nu lokaler som är tillgängliga för personer med fysisk funktionsnedsättning. De enheter som arbetar med personer med funktionsnedsättning anpassar både verksamheter, lokaler och information till brukarnas fysiska, psykiska och kognitiva förutsättningar. Även äldreomsorgens lokaler och samtliga förskolor är tillgängliga.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningens lokaler ska inventeras och ☒ hinder för tillgänglighet så långt möjligt åtgärdas.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Efter det att Västberga ungdomsgård bytt lokaler under sommaren är det inom social omsorg bara Hunddagis Trofast som har lokaler där tillgängligheten brister för personer med fysisk funktionsnedsättning.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

I staden finns valfrihetssystem för insatser till personer med olika former av funktionsnedsättning och till äldre samt inom förskoleverksamheten. Inom stadsdelen finns såväl kommunala som privata utförare. Brukarna informeras av biståndsbedömare och genom Jämför service om vilka utförare de kan välja. De egna utförarenheterna arbetar ständigt med att utveckla sin verksamhet och anpassa den till behoven hos olika kategorier av brukare. För att säkerställa en god kvalitet i verksamheterna används manualbaserade metoder för utredning och uppföljning av insatser och enheterna följer domar från förvaltningsdomstolar, beslut från tillsynsmyndigheter och påpekanden från stadens revisorer. Kvaliteten kontrolleras fortlöpande genom bl.a. egna brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar och kollegiegranskningar. Medarbetarna erbjuds utbildningar som är anpassade till behov i respektive verksamhet. Kvaliteten hos entreprenaddriva verksamheter följs upp genom regelbundna besök och kontakter med utförarna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald**

● Uppfylls helt

Föräldrar kan välja mellan olika former av barnomsorg. Stadsdelen erbjuder såväl kommunala som privat förskolor samt familjedaghem och flerfamiljssystem. Stadsdelen har också fyra öppna förskolor en allmän förskola. För de föräldrar som så önskar finns vårdnadsbidrag.

Valfrihetssystem gäller i staden för LSS-insatser samt för vissa insatser inom socialpsykiatri. En av förvaltningens gruppboendestäder och två av serviceboendestäderna drivs av privata entreprenörer liksom samtliga ungdomsgårdar och parklekar. Under året har förnyad upphandling genomförts av driften av två ungdomsgårdar och en parklek. Vid två av verksamheterna vann upphandlingen av samma entreprenör som tidigare, vid den tredje vann en ny utförare, Stadsmissionen. Förvaltningen ser ständigt över de egna utförarverksamheterna så att de ska tillgodose nya behov hos brukarna, bl.a. har ett boende inrättats för yngre personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Valfrihet finns för hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt dagverksamhet i egen regi, som innebär att den äldre efter biståndsbedömning har möjlighet att välja mellan de utförare, såväl egen regi/kommunal regi som privata, som ingår i stadens valfrihetssystem.

I stadsdelen finns en mångfald av utförare och verksamheter, som kan tillgodose äldres olika behov och önskemål. Den som har hemtjänst kan välja mellan ett 90-tal hemtjänstutförare, varav en kommunal. Ungefär lika många

Verksamhetsberättelse Nämnd

hemtjänsttagare har valt privat som kommunal utförare. 55 % har valt privat hemtjänstutförare och 45 % kommunal hemtjänstutförare. I stadsdelen finns också dagverksamheter och olika boendeformer för äldre.

Av stadens brukarundersökning gällande resultaten för Hägersten-Liljeholmen framgår att andelen som tycker att de fått information om att de kan välja och byta utförare av hemtjänst har ökat jämfört med 2010. Detta gäller också för vård- och omsorgsboende.

NÄMNDMÅL:

Brukarna ska ges ökade möjligheter till aktiva val genom en tillgänglig och tydlig information om verksamheten och befintliga utförare

● Uppfylls helt

Aktuell information om förskolorna finns tillgänglig framförallt på stadens hemsida. Här går det att jämföra de olika alternativen. Förskolorna har rutiner för att hålla informationen uppdaterad.

Inom social omsorg ger biståndsbedömarna muntlig och skriftlig information om aktuellt utbud av utförare för den insats som brukaren behöver. Information om både privata och kommunala utförare finns också på Jämför Service. Enheterna försöker anpassa informationen till brukarens behov av t.ex. lättläst.

Inom äldreomsorgen erbjuds äldre, brukare och anhöriga både muntlig och skriftlig information. Informationen ska vara lättillgänglig och aktuell. Information ges bl.a. via Äldre Direkt, stadsdelens biståndshandläggare och Äldrestöd. På stadens webb, Jämför Service, kan äldre och anhöriga jämföra olika verksamheter som finns inom valfriheten. Förvaltningen har också utarbetat eget informationsmaterial såsom "Äldreomsorgen A-Ö", "Välkommen till Äldreomsorgen", om biståndsbedömning, en hemtjänstkatalog över alla aktuella hemtjänstutförare i stadsdelen, folder om anhörigstöd samt informationsbroschyrer om öppna verksamheter som vänder sig till alla äldre i stadsdelen.

Förvaltningen har anordnat och inbjudit äldre och anhöriga till informationsträffar för att sprida viktig information som äldre kan vara intresserade av, såsom olika hemtjänstutförare, anhörigstöd, heminstruktörernas stöd till personer med syn- och hörselnedsättning, föreningar för äldre, mötesplatser, Seniorhälsan, brottsförebyggande arbete m.m.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Beställarenheten inom äldreomsorgen har i uppdrag att regelbundet uppdatera	2011-01-01	2012-12-31	
● hemtjänstkatalogen över vilka hemtjänstutförare som brukarna kan välja mellan i stadsdelen.			

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Hemtjänstkatalogen har uppdaterats regelbundet under året.

● Enheterna ansvarar för att informationen på Jämför Service är aktuell.	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Både de kommunala och privata utförarna inom äldreomsorg och social omsorg lägger själva in eller får hjälp att lägga in aktuella uppgifter om sina verksamheter i Jämför Service.

☑ Informationsfoldern Äldreomsorgen A-Ö ska skickas ut till alla 75-åringar i stadsdelen samt erbjudande om hembesök.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Informationsfoldern skickades ut under våren till alla 75-åringar, totalt 260 personer.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas

◆ Uppfylls delvis

Vid mätningen 31 december 2011 fanns 4 025 inskrivna barn i stadsdelens kommunala förskoleverksamhet fördelade på 64 förskolor med 269 barngrupper. Detta är en ökning med 324 barn, 27 barngrupper och 4 förskolor jämfört mätning vid årsskiftet 2010. Stadsdelen har också 10 barn hos 2 kommunala dagbarnvårdare och 21 barn i deltidsförskola. Flerfamiljssystem har erbjudits men inte efterfrågats.

Utveckling av förskolans arbete och kvalitet

Förskoleavdelningen har arbetat med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom avdelningen och inom enheterna. Förskoleavdelningens ledningsgrupp har under året haft föreläsning om pedagogisk dokumentation som stöd för förskolans arbete med kvalitet, samt seminarier kring målformulering, uppföljning samt gemensamma analyser av en del resultat. Seminarier och föreläsningar om nya reviderade läroplanen har hållits för såväl förskolornas ledning som samtlig personal. Ett antal medarbetare inom varje förskoleområde har också deltagit i kurser i pedagogisk dokumentation.

Resultat av uppföljningar

Förskoleavdelningens uppföljningar av enheternas arbete visar att stadsdelens förskolor arbetar medvetet i enlighet med intentionerna i förskolans läroplan (Lpfö98). Läroplanen har reviderats och vissa delar har förtydligats och

Verksamhetsberättelse Nämnd

kompletterats gällande mål och riktlinjer för barns språkliga och kommunikativa utveckling, barns matematiska utveckling samt naturvetenskap och teknik. Förändringar av riktlinjerna för förskollärare och arbetslaget samt ett nytt avsnitt om uppföljning, utvärdering och utveckling har också varit föremål för diskussion och analys.

Förskoleenheterna beskriver i sina kvalitetsredovisningar och årsredovisningar ett mycket ambitiöst och målmedvetet arbete utifrån läroplan och andra styrdokument. Samtliga enheter bedömer sitt arbete som gott och mycket gott vad gäller måluppfyllelsen i förhållande till läroplanens och nämndens mål. Enheternas arbete med att utforma förväntade resultat utifrån sina åtaganden har fått ett tydligare fokus på vad som förväntas ske i barngrupperna. Även analysen av på vilket sätt förskolans arbete har bidragit till denna utveckling har beskrivits. Resultat av pedagogernas arbete blir synligare för dem själva men också för brukarna. Pedagogisk revision har genomförts av förskoleavdelningens ledning och stab inom samtliga förskoleområden.

Vid den pedagogiska revision hos förskoleenheterna uppger samtliga enheter att det varit positivt att all personal har fått god introduktion när de deltagit i seminarier om den nya reviderade läroplanen. Generella utbildningsinsatser för samtliga medarbetare får också en tydlig effekt i verksamheten. Åtta av stadsdelens förskoleenheter har utbildat en handledare/examinator i praktisk IT- och mediekompetens (PIM). Examinatorn stöttar och handleder i sin tur kollegor på sin enhet. Målet är att alla medarbetare ska utbildas i PIM. Resultatet av fortbildningen är gott. Även datorovana har med glädje utvecklat sina kunskaper på området. Medarbetarna har oftast direkt haft nytta av sina nya kunskaper och kunnat omsätta detta i verksamheten. Exempel på detta kan vara föräldrabrev och bildpresentationer av förskolans arbete och barnens lärande.

Samverkan

Förskolorna och förskoleavdelningen samverkar med en mängd olika aktörer och intressenter kring förskolans verksamhet och utveckling. Deltagande i olika nätverk utifrån yrkesroll eller tema är andra exempel på samverkan. Förskolor i Hägersten-Liljeholmen och Farsta har också deltagit i ett pilotprojekt för att ta fram en bra plattform digitalt för samverkan - Förskoleportalen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	51,59 %	40 %	minska	Verksamhetsberättelse 2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
 Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
 hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

I stadsdelen Hägersten - Liljeholmen sker en stor nybyggnation av bostäder. Efterfrågan på barnomsorg är också stor. Att ge alla barn en plats i förskolan inom garantitid har varit ett prioriterat mål som har uppnåtts. De grupperingar som mäts med indikator är 1-3 år, 4-5 år. Därutöver finns ett antal barngrupper med blandade åldrar 1-5 år samt 6-åringar. För att uppfylla det prioriterade målet om att erbjuda förskoleplats inom garantitid har barnantalet utökats i några barngrupper.

Stadsdelen uppfyller vid mättillfället kommunfullmäktiges mål om att minska andel grupper med fler barn än 14 jämfört med föregående år då andelen var 54 %.

Stadsdelsnämndens eget årsmål om max 40 % av andelen barngrupper ska överstiga 14 barn har dock inte kunnat hållas.

Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	23,48 %	20 %	minska	Verksamhetsberättelse 2011
--	---------	------	--------	----------------------------

Kommentar:

För att uppfylla det prioriterade målet om att erbjuda förskoleplats inom garantitid har barnantalet utökats i några barngrupper.

Stadsdelen eget årsmål om att max 20 % av barngrupperna ska överskrida 18 barn per grupp har inte kunnat hållas. Kommunfullmäktiges årsmål om att minska andelen barngrupper som överskrider 18 barn har heller inte kunnat hållas. Föregående år var andelen 30 % jämfört med årets 31 %.

Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2011
---	-------	-------	---------------------	------

Kommentar:

Förskolorna inventerar årligen barnsäkerheten. Samtliga förskoleenheter rapporterar att de har rutiner för att kontrollera förskolans miljö och utbilda personalen i förebyggande arbete och i vad som ska göras om olyckan är framme.

Andel förskollärare av antal anställda	41,4 %	46 %	öka	2011
--	--------	------	-----	------

Kommentar:

Kommunfullmäktiges mål eftersträvas men är svårt att leva upp till. Flera faktorer bidrar till att andelen förskollärare inte ökar, det råder brist på utbildade förskolelärare samtidigt som det blir allt svårare att utöka andelen förskollärare, minska barngrupper och samtidigt ha budget i balans. Andelen förskolelärare i stadsdelen bedöms vara god som helhet. En del förskolor och skolor behöver öka andelen förskolelärare, vilket förskoleavdelningen arbetar för.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen ♦ avseende trygg och säker miljö	78 %	83 %	83 %	2011
Kommentar: Resultat från Stockholms stads årliga brukarundersökning på förskolorna visar att 78 % av föräldrarna var nöjda avseende trygg och säker miljö. Föregående års resultat visade 79 %. Flera förskolor är nybyggda och ombyggda eller finns i områden där byggnationer pågår. Inflyttning sker innan allt arbete klart, vilket gör att det finns fler risker än normalt. Även om förskolorna arbetar hanterar de ökade riskerna, så kan föräldrarnas upplevelse vara en annan.				
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen ♦ avseende utveckling och lärande	80 %	82 %	82 %	2011
Kommentar: Föräldranöjdhet är ett indexvärde som presenteras i årets brukarundersökning. Föregående års resultat för läroplansområdet utveckling och lärande visade att 77 % av föräldrarna var nöjda. Årets resultat har ökat till 80 % . Kommunfullmäktiges mål och ambition är 82 %. Resultat bedöms ändå som gott med tanke på stadsdelens stora antal nystartade förskolor, grupper och ny personal. Vid nystart kan det ta lite tid för förskolan att hitta gemensamma former för arbete och för att informera föräldrarna om arbetet, vilket kan påverka nöjdheten. En annan faktor som starkt påverkar nöjdheten är i vilken grad föräldrarnas val av förskola har blivit tillgodosett. I Hägersten-Liljeholmen finns en stor andel som inte fått sina val tillgodosedda, på grund av den stora andelen inflyttade barn i områden där det inte finns förskolor i tillräcklig omfattning.				
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året ●	0 st.	0 st.	0 st.	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: Målet har varit högt prioriterat. Alla sökande har erbjudits förskoleplats i enlighet med Stockholms stads platsgaranti. Trots ständig ökning av antalet barn som önskat barnomsorg har platsgarantin kunnat hållas.				
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare) ♦	5,13 st	5,1 st	tas fram 2011	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Stadsdelen når KF årsmålet, trots gul färg.

◆ NöjdFöräldralindex	71	74	74	2011
----------------------	----	----	----	------

Kommentar:

Nöjd föräldralindex baseras på resultat från årets brukarundersökning. KF har haft en hög ambitionsnivå för målet 74 %. Snittet för staden är 71 %. Föregående år hade stadsdelen 69 %. Förvaltningen är nöjd med resultatet, särskilt med tanke på att många föräldrar inte fått sina förstahandsval av förskolor tillgodosedda.

Resultatet av enheternas självvärdering ◆ avseende utveckling och lärande inom förskola	3,27	3,5	3,5	2011
--	------	-----	-----	------

Kommentar:

Förskolorna gör en självvärdering av sitt arbete och hur förskolan möjliggör barnens lärande inom sex områden. Utvärderingen är även relaterad till mål för arbetet i enlighet med förskolans läroplan. Här värderas miljöns utformning, förutsättningar för skapande verksamhet, bygg- och konstruktionslek, språkutveckling, matematik och logiskt tänkande samt förståelse för naturvetenskapliga fenomen. Den uppgift som redovisas, säger inte så mycket för en utomstående, men diskussionerna inom arbetsgrupperna är vitala och utvecklande för arbetet. Värdet på indikatorn höjs inte automatiskt när verksamheten blir bättre. Det visar sig att erfarna och välfungerande arbetsgrupper även är mer självkritiska än de som till exempel gör självvärderingen för första gången. Kommunfullmäktige önskar att höja indikatorns värde, så har skett, men inte till den önskade nivån.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

☒ Samverkan med fristående förskolor och skolor ska utvecklas	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar:

Förskoleavdelningen bjuder in fristående förskolor till viss fortbildning. Fristående skolor inbjuds för att samverka kring förskoleklass. Förvaltningen bjuder in privata aktörer till möte och dialog om att starta eller utöka antalet förskoleplatser i stadsdelen.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda <ul style="list-style-type: none"> medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare 	2011-01-01	2014-12-31	

Kommentar:

Förskoleavdelningen har en utvecklingsledare med ansvar bl.a. för att förmedla, initiera och driva fortbildning inom strategiska områden.

Genom att ingå i nätverk och kontakt med samordnare för förskoleverksamheten över staden, håller stadsdelen sig informerad om vilka aktuella kurser och seminarier som erbjuds och hur förmånligare erbjudanden kan tillvaratas.

Under året har följande fortbildning och seminarier erbjudits: Den nya reviderade läroplanen för förskolan, pedagogisk dokumentation, barn och matematik, kvalitetsarbete, språkutveckling, barn och bild, barnolycksfall och brandskydd.

Utbildningsnämnden ska i samverkan med <ul style="list-style-type: none"> stadsdelsnämnderna genomföra en <ul style="list-style-type: none"> kartläggning av placerade barns skolsituation 	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar:

Kartläggningen pågår, men är ännu inte slutförd. Stadsdelsförvaltningen har lämnat sitt material till utbildningsförvaltningen.

NÄMNDMÅL:

1. Varje barn utvecklar sin självkänsla och sociala förmåga

● Uppfylls helt

Förskolorna utvecklar och stärker barnens självkänsla och sociala kompetens genom medvetna arbetssätt och förhållningssätt.

Varje förskola utformar kriterier som kännetecknar måluppfyllelse för nämndmålet. Förskolorna följer upp och dokumenterar sitt arbete utifrån de valda kriterierna. En utvärdering (analys och bedömning) av de faktiska resultaten görs i enhetens kvalitetsredovisning, vilket sedan är en grund för verksamhetsutveckling.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Sammanställning av uppföljningar av <ul style="list-style-type: none"> enheternas arbete dokumenteras i ILS. 	2011-01-01	2011-11-30	

Verksamhetsberättelse Nämnd

NÄMNDMÅL:**2. Förskolan ska aktivt bidra till jämställdhet, respekt och lika behandling**

● Uppfylls helt

Förskolans förebyggande arbete minimerar kränkningar. Eventuella ärenden rörande likabehandling/kränkning/diskriminering hanteras snabbt och korrekt.

Alla förskolor har rutiner för att hålla sina likabehandlingsplaner uppdaterade och aktuella. Föräldrar och medarbetare informeras om planens innebörd. Pedagogernas medvetna arbete skapar en god grund för integration, respektfullt bemötande och likabehandling.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Likabehandlingsplanen hålls aktuell och uppdaterad	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Varje förskoleenhet har en likabehandlingsplan och arbetar aktivt med att förankra den samt göra den känd hos såväl personal som föräldrar. Förskolans arbete med likabehandling integreras vanligen med förskolans arbete utifrån läroplanens målområde "normer och värden". Förskolorna har konkreta åtaganden för arbetet som följs upp och utvärderas för att utveckla arbetet.

NÄMNDMÅL:**3. Varje barn utvecklar sina förmågor och utmanas i sin utveckling och sitt lärande**

● Uppfylls helt

Förskolornas allt tydligare målformulering som anger ett förväntat resultat har bidragit till att synliggöra resultat i det pedagogiska arbetet. Planerade uppföljningar av mål, åtaganden och arbetssätt ger ett underlag till pedagogernas utvärdering av arbetet. Analys och utvärdering av arbetet ligger sen som faktabaserad grund för utveckling av förskolans verksamhet.

Förskolornas analys och bedömning av arbetet samt förslag till utveckling sammanställs i en kvalitetsredovisning för stadsdelens förskolor som presenteras i samband med verksamhetsberättelsen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Sammanställning av enheternas uppföljningar dokumenteras i ILS. En utvärdering (analys och bedömning) av de faktiska resultaten görs i ILS.	2011-01-01	2011-11-30	

Verksamhetsberättelse Nämnd

NÄMNDMÅL:**4. Varje barn är delaktigt och har inflytande**

● Uppfylls helt

Förskoleenheterna beskriver att de arbetar aktivt och medvetet med att stärka barnens förmåga till delaktighet och inflytande. Uppföljningar av arbetet ska dokumenteras. Resultat, analys och bedömning görs av hur barns delaktighet har påverkat verksamhetens inriktning, planering och utveckling.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Resultat, analys och bedömning görs i ILS av hur barns delaktighet har påverkat verksamhetens inriktning, planering och utveckling.	2011-01-01	2011-11-30	
Sammanställning av uppföljningar dokumenteras i ILS.	2011-01-01	2011-11-30	

NÄMNDMÅL:**5. Föräldrarna upplever att kommunikationen med förskolan är god och att de ges goda möjligheter att samverka**

● Uppfylls helt

Hur föräldrarna uppfattar kommunikationen med förskolan mäts bl.a. genom stadens årliga brukarundersökning. Synpunkter och klagomål, utvecklingssamtal och dagliga kontakter är andra sätt.

Dialog och analys kring resultat av förskoleundersökningen sker inom förskoleavdelningens ledningsgrupp med förskolechefer. Åtgärder planeras utifrån visade resultat. Den årliga brukarundersökningen har presenterats under hösten. Resultatet visar på en ökad nöjdhet. Ökningen har bland annat skett inom området samverkan med hemmet där medvetna insatser gjorts från föregående år. Brukarna har också blivit mer nöjda med barnens utveckling och lärande.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Dialog och analys sker kring resultat av förskoleundersökningen sker i LG/förskolechefer.	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:**6. Barnen är väl förberedda inför övergången från förskola till skola**

● Uppfylls helt

Förskoleavdelningen har mötesforum för samverkan med utbildningsförvaltningen och skolorna i stadsdelen för att utveckla och samverka om det förebyggande arbetet och övergången mellan förskolan och skolans verksamheter. Lokala rutiner för arbetet och samverkan med skola finns liksom gemensamma samverkansdokument och riktlinjer för stadsdelen. Uppföljning, utvärdering och dialog om det gemensamma arbetet sker i samverkansforum förskola och skola.

Vid övergång och överlämning mellan verksamheterna ska barnets utveckling, kunskaper och behov vara utgångspunkten.

Föräldrarna upplever att de är delaktiga i barnets övergång till skolan. Samverkansrutiner med utbildningsförvaltningen har utvecklats under hösten.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Resultat, analys och bedömning redovisas i ILS	2011-01-01	2011-11-30	
☒ Uppföljning, utvärdering och dialog i samverkansforum förskola-skola.	2011-01-01	2011-11-30	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg**

● Uppfylls helt

Genom egna brukarundersökningar samt brukarråd etc. följer förvaltningen upp att de som har kontakt med avdelningen för social omsorg känner sig väl bemötta och trygga i kontakten med utredare och utförare. I både förvaltningens egna och stadens brukarundersökningar uttrycker social omsorgs brukare och klienter generellt stor nöjdhet med både bemötande och insatser. I den mån undersökningarna visar på brister i verksamheterna åtgärdas de. Utfallet för stadens brukarundersökningar var gällande nöjdhet och trygghet redovisas nedan under olika indikatorer.

De äldres, brukarnas och anhörigas synpunkter tas tillvara för att utveckla och förbättra verksamheten. Synpunkter har inhämtats genom stadens årliga brukarundersökningar, där äldre och anhöriga har svarat på frågor om den verksamhet som ingår i stadens valfrihet. Pensionärsrådet, förtroenderåd och brukar/-boende- och anhörigråd samt olika informationsmöten, är också viktiga fora där synpunkter har inhämtats från. Den samlade bedömningen är att brukarna är trygga och nöjda med äldreomsorgens verksamheter, men att det

Verksamhetsberättelse Nämnd

också finns förbättringsområden. Hemtjänsten har arbetat med att öka brukarnas upplevelse av trygghet samt erbjuda god mat och en trevlig matsituation. Arbetet med att förbereda införandet av Nyckelfri hemtjänst har pågått under året. I samverkan med landstinget, andra vårdgivare och privata utförare har försöksverksamheten Bättre Samverkan Bättre Liv pågått och fortsätter. Syftet är genom samverkan och gemensamma rutiner säkerställa en trygg, säker och effektiv vård och omsorg till de mest sjuka äldre som bor i eget boende. I vård- och omsorgsboendet har en meningsfull vardag, god mat och en trevlig måltid samt regelbunden utevistelse prioriterats i verksamheten. Resultaten från stadens brukarundersökningar redovisas närmare under respektive indikator.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel ASI (Addiction Severity Index) utredningar	78,57 %	75 %	tas fram av nämnden	2011

Kommentar:

Vuxenenheten har under mätperioden genomfört ASI-intervjuer i 11 av 14 påbörjade utredningar om vuxna med missbruk, vilket motsvarar en ASI-andel om 79 %.

Motsvarande andel för staden som helhet är 63 %.

● Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	81,62 %	75 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
--	---------	------	---------------------	----------------------------

Kommentar:

Av 272 barn och ungdomar som fått insatser under året hade 222 biståndsbedömd öppenvård, vilket motsvarar 81,6 % av alla barn och ungdomar med insatser. I staden som helhet är andelen 66,1 %. Den höga andelen i öppenvård är en följd av den medvetna satsning som förvaltningen gjort sedan fler år på att utveckla egen öppenvård.

● Andel barn och ungdomar i förhållande till alla barn och ungdomar i stadsdelsområdet som har haft insatser inom IoF	1,25 %	1,6 %	1,66%	Verksamhetsberättelse 2011
---	--------	-------	-------	----------------------------

Kommentar:

Av 14 454 barn och ungdomar (0-19 år) i stadsdelsområdet har 180 haft insatser från förvaltningens individ- och familjeomsorg, vilket motsvarar 1,25 % av befolkningen.

Andelen för staden som helhet är 1,53 %.

□ Andel barn och ungdomar som lever i familjer som är aktuella inom socialpsykiatri			tas fram av nämnden	2011
---	--	--	---------------------	------

Kommentar:

Inget utfall har rapporterats från SLK. Enligt räkningar vid beställarenheten funktionsnedsättning fanns vid årsskiftet 2011-2012 totalt 18 barn och ungdomar i de familjer som hade socialpsykiatriinsatser beviljade genom enheten.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Andel barn och ungdomar som lever i □ familjer som är aktuella inom vuxna missbruk

tas fram 2011 av nämnden

Kommentar:

Inget utfall har rapporterats från SLK. Enligt de uppgifter som lämnats på vuxenenheten i samband med ASI-intervjuer hade 99 barn under 18 år någon förälder som var eller hade varit aktuell på vuxenenheten under året.

Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	74,48 %	72 %	72,1%	Verksamhetsberättelse 2011
---	---------	------	-------	----------------------------

Kommentar:

Av 145 barn och ungdomar 0-20 år som avslutades under december 2009 till november 2010 hade 108 inte återkommit inom 12 månader efter avslutningen, vilket motsvarar en andel av 74,5 %. Andelen i staden som helhet är 79,1 % ej återkomna.

Andel genomförandeplaner ♦ för biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri, loF.	68,32 %	75 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
--	---------	------	---------------------	----------------------------

Kommentar:

Enligt SLK:s statistik har förvaltningen under året fattat 423 beslut om socialpsykiatriska insatser. För 289 av dessa beslut har genomförandeplan upprättats, vilket motsvarar en andel om ca 68 %. Andelen genomförandeplaner i staden som helhet är ca 75 %. Förvaltningen har gjort egna granskningar av i hur stor utsträckning genomförandeplaner upprättats för de beställningar som gjort vid beställarenheten funktionsnedsättning och för de beställningar av insats som inkommit till socialpsykiatriska utförarenheten. Granskningarna visade på brister inom utförarenheten, som nu därför arbetar medvetet med att öka andelen aktuella genomförandeplaner.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Andel klienter inom socialpsykiatri som erhållit två uppföljning enligt DUR under året

tas fram 2011 av nämnden

Kommentar:

Enligt SLK kan inget utfall för indikatorn rapporteras för Hägersten-Liljeholmen på grund av för litet eller obefintligt underlag.

Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom loF, socialpsykiatri	0,516 %	0,5 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
---	---------	-------	---------------------	----------------------------

Kommentar:

Under det senaste året har i medeltal 258 personer i åldrarna 20-64 år haft insatser inom socialpsykiatri, vilket motsvarar 0,52 % av befolkningen i åldersgruppen. För staden som helhet är andelen 0,5 %.

Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom vuxen missbruk, loF.		0,2 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
---	--	-------	---------------------	----------------------------

Kommentar:

Inget utfall rapporterat från SLK.

Andel personer i förhållande till totala befolkningen som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen under året	0,62 %	0,65 %	0,65%	Verksamhetsberättelse 2011
---	--------	--------	-------	----------------------------

Kommentar:

Under det senaste året har i genomsnitt 397 personer i åldrarna 0-64 år insatser från förvaltningens individ- och familjeomsorg, vilket motsvarar 0,62 % av befolkningen. Genomsnittet för staden som helhet är 0,7 %.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som upplever att de fått en förbättrad livssituation enligt DUR uppföljningen (dokumentation, utvärdering och resultat) (loF)			tas fram 2011	2011
Kommentrar: Enligt SLK kan inget utfall för indikatorn rapporteras för Hägersten-Liljeholmen på grund av för litet eller obefintligt underlag.				
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (loF)	64,78 %	75 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse av 2011
Kommentrar: Av totalt 335 vuxna med insatser har 217 fått insatser i biståndsbedömd öppenvård, vilket motsvarar 64,8 % av gruppen. Andelen i öppenvård är bland de högsta i staden (där genomsnittet är 47,6 %), men har minskat med ca 10 procentenheter sedan de närmaste föregående mätningarna som staden gjort centralt. I siffrorna ingår vuxna som beviljats bistånd från olika enheter inom individ- och familjeomsorgen. Enligt vuxnenhetens statistik har 69 % av de insatser som enheten beviljat avsett öppenvård. Vad minskningen av andelen öppenvård beror på behöver analyseras.				
Andel vuxna som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats inom loF vuxen/missbruk	50 %	43 %	tas fram av nämnden	2011
Kommentrar: Av 92 personer som avslutats under perioden december 2009 till november 2010 har efter ett år 46 personer återkommit och lika många har inte återkommit med ny ansökan. Andelen ej aktuella är således 50 %. Motsvarande andel för staden som helhet är 60 %.				
Andel vuxna som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats inom loF, socialpsykiatri	84,66 %	38 %	tas fram av nämnden	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Under perioden december 2009 till november 2010 avslutades de socialpsykiatriska insatserna för totalt 163 personer. Av dessa hade 138 personer inte återkommit efter ett år, medan 25 personer hade tagit ny kontakt med förvaltningen. I uppgifterna ingår inte personer som hört av sig igen inom en månad efter avslutandet. Andelen ej återkomma är 84,7 %. Motsvarande andel för staden som helhet är 63,0 %.

Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	53,85 %	56 %	63,3%	Verksamhetsberättelse 2011
--	---------	------	-------	----------------------------

Kommentar:

Under perioden december 2009 till november 2010 avslutades 195 vuxna personer som haft insats från individ- och familjeomsorgen. Av dessa hade efter ett år 90 personer återkommit med ny ansökan, medan 105 personer (53,8 %) inte hört av sig igen. Motsvarande andel ej återkomna i staden är 63 %.

Nöjda brukare - personer med insatser inom socialpsykiatrin som i brukarundersökning angett att de är nöjda med sina insatser/ biståndsbedömare och med handläggningen av deras ärende (IoF)	80 %	80 %	tas fram 2011 2011	
--	------	------	-----------------------	--

Kommentar:

Indikatoren är en sammanvägning av svaren i stadens brukarundersökning på frågorna "Utredningen av mitt behov av stöd var bra" och "Jag är nöjd med mitt/min sysselsättning/boende/boendestöd". Resultaten i staden varierar mellan 70 och 89 %.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	100 st	2011

Kommentar:

Ingen ny kommunal gruppbostad enligt LSS har tillkommit under året. Däremot har en privat driven ny gruppbostad öppnats i stadsdelsområdet och den socialpsykiatriska gruppboستaden i Fruängen har utökats med åtta platser.

Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	86 %	86 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

I stadens brukarundersökning bland personer som bor i grupp- och servicebostad har 59 svar inkommit från vuxna personer som har insats beviljad av Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning, vilket ger en svarsfrekvens på 57 %. Av dessa har 78 % angett att de känner sig trygga i sin lägenhet. Inget svar har inkommit som avser barn.

Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning		95 %	tas fram av nämnden	2011
---	--	------	---------------------	------

Kommentar:

Inget utfall meddelat från SLK.

Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	90 %	90 %	2011
---	------	------	------	------

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

I stadens brukarundersökning har svar inkommit från 81 personer som har insats beviljad genom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning (vilket ger en svarsfrekvens på 53 %). Av dessa har 80 % uppgett att de är nöjda.

Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	82 %	95 %	91 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

I stadens brukarundersökning om insatsen korttidsboende har inkommit 16 svar från personer som har insats beviljad av Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning (svarsfrekvens 36 %). Av dessa har 82 % svarat att de är nöjda med boendet.

Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	87 %	87 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

I stadens brukarundersökning bland vuxna personer som bor i grupp- eller servicebostad har svar inkommit från 59 personer som har insats beviljad från Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning (=svarsfrekvens 57 %). Av dessa har 78 % angett att de är nöjda med sitt boende.

Andel anhöriga som är nöjda med hur anhängstödet fungerar	71 %	73 %	73 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

Resultaten från stadens anhörigenkät visar också att 90 % av de anhöriga tycker att det vet vart de ska vända sig om den närståendes behov förändras, vilket är positivt. På frågan om "Vad skulle underlätta din vardag som vårdare av anhörig/närstående?", svarade 41 % av de anhöriga att information om vad äldreomsorgen kan erbjuda och 29 % information om tillgång till olika hjälpmedel.

Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	89 %	89 %	89 %	2011
---	------	------	------	------

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Personal har erbjudits grundutbildning, validerats mot yrkeskrav och erbjudits kompetensutveckling. Enheterna har haft en till två medarbetare som gått grundutbildning under året.

Andelen nöjda omsorgstagare - ● biståndsbedömd dagverksamhet	92 %	83 %	83 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

Stadens brukarundersökning visar att årsmålet har uppfyllts. 91 % har också svarat att det tycker att dagverksamheten uppfyllt deras förväntningar. 86 % av gästerna har svarat att de besöker dagverksamheten några gånger i veckan.

45 % har svarat att de har haft möjlighet att påverka vilka tider på dagen som de kan vara på dagverksamheten och 69 % att de har haft möjlighet att påverka vilka dagar i veckan de komma. 55 % tycker att de har haft möjlighet att välja dagverksamhet.

Möjligheten att öka gästernas valfrihet och inflytande kommer att undersökas närmare.

Andelen nöjda omsorgstagare - ■ hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	64 %	83 %	83 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

Enligt resultatet från stadens brukarundersökning har hemtjänsten totalt sett, i såväl privat som kommunal regi, inte uppfyllt årsmålet.

Brukarna är nöjda med personalens bemötande, där 93 % svarat att personalen har ett bra bemötande. Brukarna är också nöjda med hjälpen. 85 % har svarat att de får den hjälp som biståndshandläggaren beslutat om. 85 % har också svarat att de är nöjda med personalens arbete. Ett utvecklingsområde är att öka brukarnas nöjdhet med promenader/utevistelse.

Möjligheten att välja hemtjänstutförare är känd. 72 % av brukarna har svarat att de fått information om att välja utförare av hemtjänst (kommunal hemtjänst eller olika privata företag), vilket är en ökning jämfört med 2010, då 57 % svarade att de fått information om detta.

Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende	83 %	83 %	83 %	2011
---	------	------	------	------

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Stadens brukarundersökning visar att årsmålet om de boendes nöjdhet med sitt boende har uppfyllts. Verksamheten har haft fokus på ett individuellt anpassad omsorg, stimulans i vardagen, utevistelse och en trevlig måltid. Vid demensboende har de särskilda medlen för ökad bemanning haft fokus på att ordna meningsfulla och anpassade aktiviteter för de boende. Att kunna påverka sin vardag, utevistelse och aktiviteter är fortsatt viktiga förbättringsområden för 2012.

Brukarnas nöjdhet med bemötande från ● biståndshandläggare inom äldreomsorgen	84 %	76 %	tas fram av nämnden	2011
--	------	------	---------------------	------

Kommentar:

Stadens brukarundersökning visar att årsmålet har uppfyllts. Beställarenheten har arbetat aktivt med kvalitets- och verksamhetsutveckling.

Omsorgstagarnas upplevelse av ◆ trygghet - hemtjänst i ordinärt boende	80 %	82 %	82 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

Enligt resultatet från stadens brukarundersökning uppfylls inte årsmålet fullt ut. Jämfört med resultatet 2010 har dock upplevelsen av trygghet ökat från 73 % till 80 %. Kontinuiteten, att det oftast är samma personal som brukaren får hjälp av, har också ökat. Inom hemtjänsten erbjuds brukaren en kontaktman med uppdrag att se till att brukaren har det bra, känner sig trygg och nöjd. Personalen har också ID-kort.

Omsorgstagarnas upplevelse av ◆ trygghet - vård och omsorgsboende	86 %	89 %	89 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

Av stadens brukarundersökning framgår att årsmålet inte har uppfyllts totalt sett. Det finns boeenheter som uppfyllt årsmålet och där alla boende svarat att de känner sig trygga på sitt boende. På vård- och omsorgsboende har alla boende en utsedd kontaktman samt en genomförandeplan.

Upplevelsen av maten och ◆ måltidssituationen i vård- och omsorgsboenden	70 %	75 %	75 %	2011
---	------	------	------	------

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Stadens brukarundersökning visar att 80 % av de boende tyckte att maten smakat bra. 70 % har svarat att måltiderna är en trevlig stund på dagen. Under året har verksamheten haft fokus på att ge de äldre god mat och en lugn och trevlig måltidssituation, där bl.a. högtider har firats. Dietist har funnits att tillgå som kan ge stöd. Enheterna har också kostombud.

Upplevelsen av maten och måltidssituationen ♦ inom hemtjänsten i ordinärt boende (äldreomsorg)	69 %	75 %	75 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

Enligt stadens brukarundersökning uppfylls inte årsmålet. På frågan "Maten smakar bra" har 26 % tyckt att det stämmer helt och 43 % att det stämmer ganska bra. Resultaten varierar mellan de olika hemtjänstenheter inom egen regi, från 57 % till 93 %. Jämfört med tidigare år har nöjdheten ökat något. Inom hemtjänsten kan brukaren få maten tillagad i hemmet eller matlåda. Maten och måltidssituationen kommer att vara en fortsatt prioriterad fråga under 2012.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Senast vid utgången av 2011 ska alla ☑ stadsdelsnämnder göra utredningar enligt DUR/FH.	2010-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Handläggarna vid beställarenheten funktionsnedsättning har börjat arbeta med DUR-FH under 2011.

Utbyggnad och utveckling av variation i ☑ utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar:

En servicebostad enligt LSS har under året omstrukturerats till bostad för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. I mars 2012 öppnas en ny gruppboende enligt LSS med sex lägenheter, under våren 2013 en gruppboende med fem lägenheter och under 2014 en servicebostad med sju lägenheter. En privat gruppboende enligt LSS har öppnats i stadsdelsområdet. under 2011.

☑ Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Medarbetare som enligt sin kompetensutvecklingsplan behöver utbildning i demens har fått utbildning under året. Kurser har genomförts under våren och hösten.

Biståndshandläggare har deltagit i Äldrecentrums forskningscirkel med inriktning på jämställdhet och mångfald. Den 8 november anordnades en konferens i samverkan med Äldrecentrum och stadsdelarna Skärholmen och Älvsjö kring demensvården och de nationella demensriktlinjerna.

☒ Stadens nya värdegrund för äldreomsorg ska inarbetas i verksamheten	2011-01-01	2011-12-31
---	------------	------------

Kommentar:

Enheterna har arbetat med att utveckla sina arbetssätt utifrån stadens gemensamma värdegrund för äldreomsorgen. Utgångspunkten är att äldre ska ges ökat inflytande och erbjudas en individ- och situationsanpassad omsorg, en omsorg som grundar sig på bra bemötande, värdighet och välbefinnande. Värdegrunden har tagits upp och diskuterats med medarbetarna bl.a. på planeringsdagar.

☒ Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonal med svenska som andraspråk	2011-01-01	2011-12-31
---	------------	------------

Kommentar:

Äldreomsorgens enheter har deltagit i Språksamprojektet, som avslutades under våren. Verksamheterna har under året fortsatt att ge språkstöd kombinerat med stöd i dokumentationsarbetet, vilket även fortsätter under 2012.

☒ Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2011-01-01	2011-12-31
---	------------	------------

NÄMNDMÅL:

All myndighetsutövning ska vara rättssäker och tillvara ta den enskildes resurser. Den enskilde ska få ett gott bemötande.

● Uppfylls helt

Äldreomsorgens biståndshandläggare är tillgängliga för såväl äldre, anhöriga/närstående som utförare och samarbetspartner, bl.a. genom beställarenhetens telefonmottagning under kontorstid och stadens gemensamma kontaktcenter ÄldreDirekt. Äldre och anhöriga tycker att det har fått ett bra bemötande av biståndshandläggarna.

Beställarenheten äldre har arbetat aktivt med att förbättra och utveckla verksamheten. Under året har uppföljningsmöten hållits med hemtjänstutförare

Verksamhetsberättelse Nämnd

inom kundvalsmodellen. Uppföljning och nyprövning har prioriterats. Kvalitetsmöten har hållits och biståndshandläggarna har deltagit i utbildningar som anordnats av äldreförvaltningen. Under hösten har samtliga biståndshandläggare gått en fördjupningsutbildning i stadens gemensamma kartläggnings- och bedömningsinstrument. Under våren 2011 hade biståndshandläggarna handledning som återupptas under 2012.

För att myndighetsutövningen ska vara rättssäker följer de myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen och beställarenheten funktionsnedsättning noga lagar och riktlinjer samt domar från rättsliga instanser och beslut från tillsynsmyndigheter. Medarbetarna får utbildning i bl.a. handläggning och juridik. Avdelningen genomför egna verksamhetsuppföljningar, med bl.a. granskning av dokumentation, samt gör brukarundersökningar vid alla enheter om klienternas nöjdhet med bl.a. bemötande och insatser. Resultaten av undersökningarna analyseras och används för att förbättra verksamheten. Alla enheter har kvalitetsledningssystem som också ska bidra till att utveckla kvaliteten i arbetet.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Brukarundersökningar genomförs ● avseende bemötande och handläggningens kvalitet.	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Brukarundersökningar om bemötande och rättssäkerhet genomförs årligen centralt av staden. Social omsorg genomför också egna brukarundersökningar vid de myndighetsutövande enheterna. Resultaten av undersökningarna visar att klienterna är i huvudsak nöjda med bemötandet och handläggningen av deras ärenden.			
Social omsorg ska göra uppföljning av ☑ genomförandeplaner.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Avdelningen har granskat andelen genomförandeplaner vid assistansenheten och socialpsykiatriska utförarenheten. Resultatet visar att enheterna behöver arbeta vidare med att upprätta genomförandeplaner i alla ärenden. Beställarenheten funktionsnedsättning har gjort en egen granskning av hur många beställningar inom socialpsykiatrin som kvitterats med en genomförandeplan från utföraren (som kan vara kommunal eller privat). Utfallet blev att genomförandeplan fanns för 75,4 % av beställningarna. Enheten fortsätter sitt arbete med att få utförarna att upprätta en genomförandeplan för varje biståndsbedömd insats.			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Äldreomsorgens biståndshandläggare ska under året särskilt prioritera och ha fokus på uppföljning av den enskildes service, vård och omsorg.	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Beställarenheten äldre har arbetat aktivt med kvalitetsutveckling och har haft fokus på uppföljning och nyprövning. Under hösten har enheten avsatt en arbetsgrupp på fem biståndshandläggare som särskilt arbetat med att göra nyprövningar. Målet är att samtliga beslut ska vara aktuella från och med den 1 februari 2012. Vid årets slut var 76 % av alla beslut aktuella.

NÄMNDMÅL:

Anhöriga ska uppleva att de får stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation

● Uppfylls helt

Stadsdelen har ett väl utvecklat och organiserat anhörigstöd med kurator, anhörigkonsulent, anhörigrupper samt informations- och tematräffar. Uppsökande verksamhet har genomförts till par över 80 år.

Information och stöd har också getts till anhöriga till yngre närstående, bl.a. har anhörigrupp erbjudits. En kartläggning har genomförts över vilka intresseorganisationer och ideella föreningar som finns och som tagits upp i den informationsfolder som Anhörigstöd utarbetat. Omsorgspersonal och biståndshandläggare har också deltagit i olika utbildningar avseende anhörigstöd.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Anhöriga ska inbjudas till övergripande informationsmöten som samordnas av Äldrestöd.	2011-01-01	2012-12-31	
Anhöriga till personer med svår sjukdom, funktionsnedsättning eller beroendeproblem ska erbjudas individuellt stöd och/eller i grupp.	2011-01-01	2011-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

En person från beställarenheten funktionsnedsättning arbetar sedan början av 2011 heltid med anhörigstöd med inriktning på anhöriga till personer med svår sjukdom eller funktionsnedsättning. Stöd ges i form av bl.a. samtal enskilt och i grupp. Två medarbetare vid vuxenenheten ingår också som en del i stadsdelens anhörigstöd med speciell uppgift att arbeta med anhöriga till personer med beroendeproblematik. Hittills har endast enskilda kontakter men gruppverksamhet kan erbjudas vid behov. De som vill ha anhörigstöd från annat håll kan få det från Beroendecentrum Stockholm eller från ideella organisationer, som Alanon.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

NÄMNDMÅL:**Den enskilde ska erbjudas en god hälso- och sjukvård som är trygg, säker och förebyggande**

● Uppfylls helt

Hälso- och sjukvården inom äldreomsorgen håller en god kvalitet. Kvaliteten har bl.a. följts upp genom den årliga kartläggningen som genomförts av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) under vecka 41, samt genom verksamhetsuppföljning och oanmälda besök.

Enheterna har haft fokus på det förebyggande hälso- och sjukvårdsarbetet med riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår. Kartläggningen visar på en positiv utveckling gällande det förebyggande arbetet.

Det finns två nationella kvalitetsregister, Palliativa registret och Senior Alert, som verksamheterna ska delta i. Detta är obligatoriskt fr.o.m. 2012. Palliativa registret syftar till att utveckla och säkra god vård i livets slut. I Senior Alert registreras det förebyggande arbetet kring fall, undernäring och trycksår. Avdelningschef, berörda enhetschefer m.fl. har fått en första information om SeniorAlert.

Verksamheterna har en god hygienisk standard. Hygienronder och uppföljning av hygienronder har genomförts. En arbetsgrupp i samverkan med Älvsjö stadsdelsförvaltning och Vårdhygien i Stockholm län har utvecklat rutiner och arbetssätt för det vårdhygieniska arbetet.

Arbetet med att förbättra dokumentationen i systemet Vodok har prioriterats och fortsätter under 2012. Vodoksamordnare har handlett och gett stöd till hälso- och sjukvårdens personal. Det finns också en lokal vodokgrupp i samverkan med stadsdelarna i regionen, som är kopplad till stadens centrala grupp för uppföljning och utveckling av dessa frågor.

En viktig datasäkerhetsfråga är logguppföljning, där enhetscheferna har i uppdrag att göra stickprovskontroller avseende behörigheter och åtkomst. Påbörjas 2012.

Rapport om avvikelser och olika indikatorer har lämnats till MAS. Fyra anmälningar enligt lex Maria har inkommit, varav tre avser verksamheter i egen regi och en i entreprenad driven verksamhet, som har anmälts till Socialstyrelsen.

Organisation och anvarsfördelning för patientsäkerhetsarbetet har beslutats av stadsdelsnämnden. Verksamheterna ska redovisa en patientsäkerhetsberättelse. Enhetschefer har fått utbildning om vad som ska tas upp i patientsäkerhetsberättelsen.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Boende på vård- och omsorgsboende och servicehus ska erbjudas individuell <ul style="list-style-type: none"> riskbedömning avseende fall, undernäring och trycksår. 	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentar: De boende på vård- och omsorgsboende och servicehus har erbjudits riskbedömningar. Syftet med riskbedömningen är att genom särskilda metoder identifiera "riskpatienter" och vidta förebyggande insatser för att minska risken för fall, undernäring och trycksår.			
Egenkontroll av hygienrutinerna ska <ul style="list-style-type: none"> genomföras. 	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Hygienronder och uppföljning av hygienronder har genomförts vid servicehus och vård- och omsorgsboenden. Hygienombuden har informerat om och följt upp hygienrutinerna. Utbildning har genomförts i vårdhygien.			
Uppföljning av hälso- och sjukvården sker bl.a. genom årlig kartläggning som görs av MAS och MAR, årlig uppföljning enligt stadens mall, tillsyn och uppföljning av <ul style="list-style-type: none"> entreprenadavtal samt särskilda indikatorer för hälso- och sjukvården som rapporteras två gånger per år. En patientsäkerhetsberättelse ska också lämnas årligen i samband med årsredovisningen. 	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Den årliga kartläggningen har genomförts vecka 41 av MAS. Indikatorerna för hälso- och sjukvården har rapporterats till äldreförvaltningen för 2011. Oanmälda besök har genomförts vid olika tidpunkter på dygnet vid de boenden som drivs på entreprenad.			
Uppgifter ska lämnas till Palliativa registret <ul style="list-style-type: none"> om vård i livets slut. 	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Enheterna har påbörjat att registrera/lämna uppgifter i Palliativa registret.			
Äldreomsorgen ska samverka och bistå landstinget i genomförandet av <ul style="list-style-type: none"> läkemedelsgenomgångar på vård- och omsorgsboende och servicehus. 	2011-01-01	2012-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Sjuksköterska vid servicehus och vård- och omsorgsboende har bistått läkare vid de årliga läkemedelsgenomgångar som genomförts.

NÄMNDMÅL:

Den enskilde ska få insatser av god kvalitet som erbjuder delaktighet och stärker förmågan att leva ett självständigt liv

● Uppfylls helt

Äldreomsorgens verksamheter har hållit en god kvalitet.

Utifrån biståndsbeslutet har en individuell genomförandeplan upprättats i samråd med den enskilde och eventuella anhöriga.

Granskningen visar att enheternas arbete med genomförandeplaner och den sociala dokumentationen har utvecklats och förbättrats. Verksamheterna har fört löpande dokumentation som säkerställt att den enskilde fått sina insatser utförda. Inom hemtjänsten används handdatorer och planeringsverktyget SchemOs för att säkerställa att insatserna har utförts.

Avvikelser har dokumenteras, följts upp och åtgärdats. Åtta rapporter enligt lex Sarah har inkommit, varav fem från servicehus och tre från privata hemtjänstutförare. Inga anmälningar har gjorts till Socialstyrelsen.

Värdegrundsarbetet har fortgått vid enheterna. Trekantens servicehus har arbetet med att utveckla och förbättra sina rutiner genom Lean-modellen. Brukarundersökningar, synpunkter och verksamhetsuppföljning ligger till grund för enheternas fortsatta kvalitetsarbete och prioriteringar.

Genom omsorgsdagboken har anhöriga efter medgivande från den äldre kunna följa utförandet. De äldre i stadsdelen har erbjudits generella och förebyggande insatser, såsom Fixartjänst, Seniorhälsan, mötesplatser och dagsutflykter. Verksamheterna har varit mycket uppskattade.

För att få så goda beslutsunderlag som möjligt använder de myndighetsutövande enheterna inom social omsorg standardiserade utrednings- och uppföljningsmetoder som ASI, BBiC och Dur. Vid beslut om insats upprättas arbetsplaner och vårdplaner tillsammans med den enskilde. Utförarenheternas genomförandeplaner upprättas också tillsammans med den enskilde. Alla planer ska följas upp och revideras tillsammans med den enskilde. Personer med behov av insatser enligt SoL erbjuds individuell plan vid behov av samverkan med hälso- och sjukvården. Brukare som har insatser enligt LSS ska erbjudas, och kan själva begära att få, individuell plan enligt LSS.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> ● Andel äldre som är nöjda med fixartjänsterna 	100 %	75 %	2011

Kommentar:

Äldrestöd har genomfört en brukarundersökning genom telefonintervju utifrån ett fastställt frågeformulär. Undersökningen omfattade alla personer som fick besök av servicetjänsten under oktobermånad 2011. Av de 27 personer som fick besök svarade 24 personer, varav 23 kvinnor och en man. Alla var nöjda med "fixarnas" hjälp. De vanligaste hjälpinsatserna har varit byte av gardiner och byte av lampor. Alla var också nöjda med "fixarnas" bemötande.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ☑ Resultaten från centrala brukarundersökningar ska beaktas i verksamhetsutvecklingen. 	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Enheterna har tagit del av resultaten från stadens brukarundersökningar, vilka också har legat till grund för enheternas fortsatta kvalitetsarbete och vilka områden som behöver prioriteras, utvecklas och förbättras.

<ul style="list-style-type: none"> ● Uppföljning genomförs av verksamhetskvaliteten i egen regi, entreprenader och privata utförare. 	2011-01-01	2012-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar:

Verksamhetsuppföljning, avtalsuppföljning samt oanmälda besök har genomförts enligt förvaltningens tids- och aktivitetsplan för uppföljning.

<ul style="list-style-type: none"> ☑ Äldres nöjdhet med fixartjänsten följs upp av Äldrestöd. Statistik förs. 	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Se indikator.

NÄMNDMÅL:

Den som utsatts för våld i nära relation ska få ett samordnat och professionellt stöd

● Uppfylls helt

Förvaltningens team mot våld i nära relation består av socialsekreterare och två kvinnostödjare. Teamet ger råd och stöd till personer som utsatts för våld i nära relation. Barn som bevittnat våld kan få samtal enligt den s.k. Trappanmodellen hos förvaltningens familjebehandlare. Sedan hösten 2011 kan våldsutövande

Verksamhetsberättelse Nämnd

män erbjuds samtal enligt den s.k. Vaska-modellen på den mansmottagning som förvaltningen driver tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör som är projektägare, Farsta och Skarpnäck. Mottagningen finansieras med stöd av projektmedel. I samarbetet ingår även en gemensam "manslägenhet" som erbjuds våldsutövande pappor eller män som lever i familjer med barn, för att möjliggöra för kvinnan och barnen att bo kvar hemma. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning ansvarar för lägenheten. Kvinnostödjarna samfinansieras med och tar emot kvinnor även från stadsdelsförvaltningarna i Älvsjö och Skärholmen.

Under 2011 har teamet haft kontakt med 107 kvinnor, varav 48 aktualiserats för insats, vanligen i form av kvinnostöd. Placering i skyddat boende har beviljats för femton kvinnor.

NÄMNDMÅL:

Äldre ska erbjudas aktiviteter och social samvaro

● Uppfylls helt

Äldreomsorgen har ett välorganiserat och brett utbud av olika insatser för äldre i stadsdelen. Verksamheten på servicehusen och mötesplatserna Antikträffen och Hövdingagården har som tidigare år varit välbesökta och uppskattade av deltagarna. Dagsutflykter har anordnats för äldre som har svårt att ta sig ut på egen hand. Servicehusen har erbjudit de boende möjlighet till många olika former av aktiviteter.

För de boende på vård- och omsorgsboende har olika dagliga aktiviteter anordnas. En meningsfull vardag, utevistelse och en trevlig måltid har prioriterats i verksamheten. De särskilda demensmedlen har haft fokus på att utveckla och anpassa aktiviteterna för dem som bor på demensboende. Detta arbete fortsätter under 2012, bl.a. hur Wii-spel kan användas. Wii-spel för de boende har under året funnits på flera enheter.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Andel deltagare som är nöjda med dagsutflykterna	98 %	80 %	2011

Kommentar:

Förvaltningen har genomfört en egen brukarundersökning genom telefonintervju. Totalt deltog 244 personer på resorna. Vid resorna i mindre grupper deltog 133 personer. Utifrån denna målgrupp har ett stickprov genomförts, där 51 personer svarade. 98 % var nöjda med dagsutflykten och hur hämtning och lämning fungerade vid bostaden. 100 % var nöjda med personalens/reseledernas bemötande. Några kommentarer: Bästa dag i somras. Toppen hela dagen. Guldkant på tillvaron. Synpunkter på förbättringar: Skulle vilja vara med fler gånger. Annonsen kom ut lite sent. Längre resor.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> Andel deltagare som är nöjda med Seniorhälsans verksamhet 	98 %	80 %	2011

Kommentar:

Seniorhälsan erbjuder olika aktiviteter och möjlighet till social samvaro på servicehusen Axelsberg, Fruängsgården och Trekanten, samt träfflokalerna Antikträffen och Hövdingagården. Förvaltningen har genomfört en enkätundersökning, där Seniorhälsans deltagare svarat på frågor om på vad det tycker om verksamheten. 133 deltagare har svarat på enkäten. 59 % av deltagarna som har kommit till Seniorhälsan 2011 bor i ordinärt boende. 32 % bor på servicehus, 5 % på seniorboende och 4 % på vård- och omsorgsboende.

Omkring hälften, 53 %, har svarat att de deltagit minst 2 gånger i veckan och 38 % att de deltagit minst 1 gång i veckan. 98 % har varit nöjda med de aktiviteter som Seniorhälsan erbjudit. 93 % har tyckt att de har möjlighet att påverka utbudet. 98 % har varit nöjda med personalens bemötande. 91 % har varit nöjda med de lokaler där aktiviteterna äger rum.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Dagsutflykter ska anordnas av Äldrestöd. Program ska tas fram. 	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen har under sommaren arrangerat dagsutflykter i mindre grupper som vänt sig till äldre i stadsdelen som har svårigheter att ta sig ut på egen hand. Personal har följt med. Dagsutflykterna genomfördes under maj-augusti, tre dagar i veckan. Program togs fram och annonsering skedde i lokaltidningen Mitt i Söderort. Två längre resor med "stor buss" genomfördes också, en anhängaresa och en resa för personer med syn- och hörselnedsättning. Totalt anordnades 47 dagsutflykter där 244 personer deltog. Se även indikator.

För gästerna på dagverksamheterna Eternellen och Solkatten anordnades egna resor av personalen.

<ul style="list-style-type: none"> Matgrupper för äldre med behov av stöd ska erbjudas på Antikträffen. 	2011-01-01	2012-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

På Antikträffen i samverkan med Café Droppen har äldre haft möjlighet att äta tillsammans.

<ul style="list-style-type: none"> Matskola för äldre, studiecirkel för pensionärer i ordinärt boende, ska erbjudas. 	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar:

"Matskola för äldre" genomfördes under våren och har avslutats.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Seniorhälsan ska erbjuda aktiviteter, social samvaro och kultur för äldre över 65 år i stadsdelen. Äldre som bor på vård- och omsorgsboende, servicehus eller har hemtjänst ska ges möjlighet att delta om de så önskar.	2011-01-01	2012-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Seniorhälsan anordnar och erbjuder olika aktiviteter på stadsdelens servicehus och på mötesplatserna Hövdingagården och Antikträffen. Verksamheten är öppen för alla äldre i stadsdelen och för boende på servicehus och vård- och omsorgsboende.

Under sommaren har utevistelse och dagsutflykter prioriterats.

Se även indikator.

Undersökningar om deltagarnas synpunkter på Seniorhälsan och dagsutflykter genomförs av Äldrestöd. Statistik förs.	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Egna brukarundersökningar har genomförts och redovisas under respektive indikator.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

● Uppfylls helt

Arbetet med att stärka förvaltningens attraktivitet som arbetsgivare fokuseras på att utveckla chefer och ledare, sänka sjukfrånvaron samt samverka mellan arbetsgivare, medarbetare och de fackliga organisationerna. Arbetsplatserna präglas av god arbetsmiljö och hälsofrämjande insatser bl.a. genom subventioner av friskvårdsinsatser och möjlighet att ta ut en friskvårdstimme i veckan. Insatser för att minska sjukfrånvaron genomförs löpande.

Medarbetarenkäten för 2011 visar att medarbetarna i Hägersten-Liljeholmens sdf ger ett gott betyg för arbetsförhållandena. Nöjd-Medarbetar-Index (NMI) är 65. Det är en liten ökning jämfört med de båda senaste mätningarna (NMI 64) och en större jämfört med 2008 då NMI var 59.

Frågeområdet Medarbetarskap har högst betygsindex (80). Åtta av tio ger högt betyg till att Jag tar egna initiativ för att lära mig mer och förbättra min kompetens. Frågeområdet Arbetsbelastning får lägsta betygsindex (66). Det gäller främst att få tillräcklig tid att hinna med sina arbetsuppgifter.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nöjd medarbetarindex (NMI)	65	63	63	2011

Kommentar:

Medarbetarenkäten för 2011 visar att medarbetarna i Hägersten-Liljeholmens sdf ger ett gott betyg för arbetsförhållandena. Nöjd-Medarbetar-Index (NMI) är 65. Det är en liten ökning jämfört med de båda senaste mätningarna (NMI 64) och en större jämfört med 2008 då NMI var 59.

Frågeområdet Medarbetarskap har högst betygsindex (80). Åtta av tio ger högt betyg till att " jag tar egna initiativ för att lära mig mer och förbättra min kompetens".

Frågeområdet Arbetsbelastning får lägsta betygsindex (66). Det gäller främst att få tillräcklig tid att hinna med sina arbetsuppgifter.

■ Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	6,2 %	4,8 %	4,8 %	2011
-------------------------------------	-------	-------	-------	------

Kommentar:

Sjukfrånvaron har under 2011 fortsatt att minska till 6,2 %.

NÄMNDMÅL:

Medarbetares och chefers kompetens ska utvecklas genom riktade insatser (Se även aktiviteter under 2.2 och 2.3.)

● Uppfylls helt

Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud har genomförts under våren 2011. Utbildning för chefer i lönesamtal och löneprocessen samt utbildning i hälsofrämjande ledarskap är också genomförda. Chefsforum som riktar sig till alla chefer har genomförts under vår och höst med olika teman bl.a. om Lean-metoden. Fler Lean-handledare har utbildats inom förvaltningen. I stort sett all omsorgspersonal har validerats enligt KEY-modellen. Administrativa avdelningen har genomfört utbildningar i ekonomi och internkontroll under året.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Andel omsorgspersonal som har validerats mot äldreomsorgens yrkeskrav.	98 %	90 %	Verksamhetsberättelse 2011

Kommentar:

I stort sett har all omsorgspersonal validerats enligt modellen KEY, kravmärkt enligt yrkeskrav. Personal har erbjudits utbildning inom de prioriterade områdena demensvård, vård i livets slut och anhörigstöd, där utbildningsnivån också har höjts.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildning för chefer Hälsöfrämjande ledarskap i samverkan med företagshälsovården. Utbildning i ☒ lönesamtal för chefer och medarbetare. Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomfördes under våren 2011. Utbildning för chefer i lönesamtal och löneprocessen samt det hälsofrämjande ledarskapet är slutförd.			
☒ Ergonomi i hemtjänsten, handledning till personal av sjukgymnast.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: En arbetsterapeut och en sjukgymnast har arbetat i hemtjänstgrupperna, inom egen regi, och gett handledning och utbildning i ergonomi och förflyttningkunskap.			
Inom äldreomsorgen erbjuds omsorgspersonal grundutbildning, validering mot yrkeskrav, individuella kompetensutvecklingsplaner och ☒ arbetsplatsnära kompetensutveckling. Prioriterade områden är fortsatt social dokumentation med språkstöd samt demensvård, vård i livets slut och hygien.	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Utbildningar har genomförts inom de prioriterade områdena. Utbildning och handledning i dokumentation har också genomförts. Under juni anordnades utbildning för sommarvikarier vid tre tillfällen.			

NÄMNDMÅL:

Sjukfrånvaron ska minska jämfört med 2010

Uppfylls helt

Sjukfrånvaron bland anställda i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har under 2011 fortsatt att minska och uppgick till 6,2 %. Under 2010 uppgick sjukfrånvaron till 6,8 %, under 2009 till 8,1 %, under 2008 till 9,9 % och under 2007 till 10,2 %. Målet att sänka den totala sjukfrånvaron har fortfarande hög prioritet. Samtliga chefer är väl informerade om stadens rehabiliteringsprocess och arbetar metodiskt för att få ner sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron fortsätter att minska. En första kontakt med företagshälsovården sker efter fyra sjuktillfällen

Verksamhetsberättelse Nämnd

under sex månader. Företagshälsovården gör en uppföljning i samverkan med medarbetaren som eventuellt kan resultera i en handlingsplan. Då en nysjukskriven är frånvarande mer än 15 dagar har företagshälsovården uppdraget att göra en bedömning av funktions- och arbetsförmåga.

Förvaltningen främjar friskvårdsinsatser och ger bidrag till friskvårdsaktiviteter. Alla medarbetare har möjlighet till en friskvårdstimme per vecka när arbetet så medger. Medarbetarna har också haft möjlighet att köpa subventionerade simhallskort. Under året har 350 medarbetare valt att köpa simhallskortet.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Följa stadens rehabiliteringsprocess. Permanenta det korttidsfrånvaroprojekt som vi genomför i samverkan med företagshälsovården. Regelbundna möten mellan HR-konsulter, chefer, försäkringskassa och företagshälsovård. Kommentar: Korttidsfrånvaroprojektet är genomfört och avslutat.	2011-01-01	2012-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva**

Bokslutet för 2011 visar ett nettounderskott med 1,8 mnkr jämfört med budget efter budgetjustering och före resultatöverföring. Efter resultatöverföring redovisas ett överskott med 0,1 mnkr. Underskottet före resultatdispositioner avser i huvudsak ökade nettokostnader inom individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, äldreomsorg samt inom ekonomiskt bistånd. Administration, förskoleverksamhet, kultur- och föreningsverksamhet, arbetsmarknadsåtgärder och stadsmiljöverksamhet redovisade överskott. Inom äldreomsorgen minskade budgeten i samband med tertialrapport 2 med 1,6 mnkr som ej har kunnat beräknas av förvaltningen. Inom äldreomsorgen finns betydande kostnader för tomma servicehusplatser. Antalet äldre över 80 år har minskat de senaste åren och prognosen är att minskningen fortsätter under många år. Efterfrågan på servicehusboende har minskat till förmån för trygghetsboende och seniorboende. Många äldre önskar bo kvar i eget boende med hemtjänstinsatser. Stadsdelens kapacitet för servicehus är därför kraftigt överdimensionerad och behöver snabbt anpassas om inte betydande underskott ska belasta nämndens ekonomi även under 2012 och kommande år.

Förvaltningen har arbetat med att minska kostnaderna i verksamheterna och arbetet har lett till kostnadsminskningar jämfört med de prognoser som gjordes tidigare under året.

Årsutfallet för nettokostnaderna för 2011 är 8,4 mnkr högre än prognosen i tertialrapport 1 och 0,4 mnkr lägre än prognosen i tertialrapport 2. Prognossäkerheten har varit god och avvikelserna har hållits inom indikatorns målvärde med god marginal.

I bokslut för 2010 redovisades ett nettoöverskott jämfört med budget om 18,1 mnkr före resultatöverföring och ett nettoöverskott med 9,0 mnkr efter resultatöverföring.

Investeringsutgifterna för maskiner och inventarier blev 1,0 mnkr högre än budget för 2011. Den absoluta merparten av de investeringar förvaltningen har i maskiner och inventarier är utrustning till nyöppnade förskolor. På grund av den stora utbyggnaden av förskolan har budgeten överskridits. Parkinvesteringarna redovisar ingen avvikelse mot budget 2011.

Konkurrensutsättning av verksamheter genom upphandling har i stort sett skett enligt aktivitetsplanen och årsmålet har uppfyllts. Inga utmaningar har inkommit till nämnden och inga egenregianbud har lagts.

Under året har två nya enheter introducerat Lean i sina verksamheter vilket gör att sammanlagt sex enheter har börjat arbeta enligt Lean-metoden. Risk- och väsentlighetsanalys (ROV) har genomförts av alla enheter. Internkontroll har genomförts på enheterna och kontroll av enheternas internkontroll har genomförts.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Bokslutet för 2011 visar ett nettounderskott med 1,8 mnkr jämfört med budget efter budgetjustering och före resultatöverföring. Efter resultatöverföring redovisas ett överskott med 0,1 mnkr. Underskottet före resultatdispositioner avser i huvudsak ökade nettokostnader inom individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, äldreomsorg samt inom ekonomiskt bistånd. Administration, förskoleverksamhet, kultur- och föreningsverksamhet, arbetsmarknadsåtgärder och stadsmiljöverksamhet redovisade överskott. Prognossäkerheten har varit god och ligger väl inom målvärdet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)		100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011

Kommentar:

Efter resultatöverföring redovisades ett nettoöverskott med 0,1 mnkr.

☐ Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100,1 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
---	---------	-------	-------	----------------------------

Kommentar:

Före resultatöverföring redovisas ett underskott med 1,8 mnkr.

☐ Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)			+/- 1 %	2011
---	--	--	---------	------

Kommentar:

Prognossäkerheten har varit mycket god. Avvikelsen mellan prognosen för nettokostnaderna i tertialrapport 2 jämfört med faktiskt utfall i bokslutet uppgick till 0,4 mnkr, vilket är mindre än 0,27 promille.

NÄMNDMÅL:**Nämndens verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget**

● Uppfylls helt

Nämndens mål har uppfyllts i allt väsentligt under året. Några har dock inte kunnat uppfyllas inom beslutad budget. Nämnden redovisar ett nettounderskott med 1,8 mnkr före resultatöverföring och efter beräknade budgetjusteringar och ett nettoöverskott med 0,1 mnkr efter resultatöverföring.

Alla enheter har noggrant analyserat och följt upp kostnader och intäkter varje månad och vidtagit åtgärder vid befarade underskott. Styrningen har samordnats och formerna för uppföljning har varit tydliga. Alla enheter har lämnat in månadsprognoser nio gånger per år.

Prognoserna har förutom en ekonomisk rapportering även innehållit en analys av prognos på helår. Två gånger per år har prognosen analyserats och den ekonomiska rapporteringen varit mer detaljerad och använts som underlag till nämndens tertialrapporter per april och per augusti. Prognossäkerheten har varit mycket god. Skillnaden mellan helårsprognosen för nettokostnaderna i tertialrapport 2 uppgick till endast 0,4 mnkr jämfört med faktiskt utfall i bokslutet, vilket är mindre än 0,27 promille.

Vid befarade underskott har åtgärder för att få balans i ekonomin omedelbart vidtagits i verksamheterna. Åtgärderna har redovisats i samband med tertialrapporterna. Åtgärderna för att öka prognossäkerheten har pågått kontinuerligt i form av utbildningsinsatser och en dialog med enheterna om prognosvariationer i verksamheten.

Enhetscheferna har ansvar för verksamhet, ekonomi och personal. I ansvaret ingår att fortlöpande följa upp budgeten och vidta åtgärder för att undvika underskott. Den månatliga uppföljningen av förbrukning och prognos över årsutfall har sketts systematiskt och med stöd av och/eller i samråd med controllers.

Utbildning för enhetschefer och andra berörda har genomförts under våren. Utbildningen har omfattat redovisningsfrågor, inköspolicy, internkontroll, ILS-webb och rapporter.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

(mnkr)	Budget kostn.	Utfall kostn.	Diff.	Budget intäkter	Utfall intäkter	Diff.	Budget netto	Utfall netto	Diff.
Nämnd- och förvaltningsadministration	48,8	36,5	12,3	2,3	2,9	0,6	46,5	33,7	12,8
Individ- och familjeomsorg	129,8	144,8	-15,0	11,4	15,7	4,3	118,4	129,1	-10,7
<i>varav socialpsykiatri</i>	47,2	51,9	-4,7	5,1	8,6	3,5	42,1	43,3	-1,2
Flyktingmottagande	0,6	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,6	0,5	0,1
Stadsmiljöverksamhet	13,1	13,0	0,1	4,0	0,3	0,3	13,1	12,7	0,4
avskrivningar	2,5	2,4	0,1	0,0	0,0	0,0	2,5	2,4	0,1
internräntor	1,7	1,4	0,3	0,0	0,0	0,0	1,7	1,4	0,3
Förskoleverksamhet	537,5	529,4	8,1	65,8	67,6	1,8	471,7	461,8	9,9
Äldreomsorg	646,8	656,5	-9,7	112,3	110,7	-1,6	534,5	545,9	-11,4
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	276,9	285,0	-8,1	52,9	56,8	3,9	224,0	228,1	-4,1
Kultur- och föreningsverksamhet	23,7	20,5	3,2	1,8	1,9	0,1	21,9	18,6	3,3
Arbetsmarknadsåtgärder	6,5	5,4	1,1	3,1	3,2	0,1	3,4	2,2	1,2
Ekonomiskt bistånd	64,4	70,3	-5,9	2,6	2,6	0,1	61,9	67,7	-5,8
<i>varav handläggare</i>	19,5	20,6	-1,1	0,0	1,1	1,1	19,5	19,6	-0,1
Övrig verksamhet	3,0	1,1	1,9	0,0	0,0	0,2	3,0	0,8	2,2
Summa stadsdelsnämnd	1 755,3	1766,7	-11,4	252,1	261,7	9,6	1 503,2	1505,0	-1,8
Uttag/avsättning resultatfond									1,8
Summa efter resultatdisposition samt avrundning									0,1

Nämnden har fördelat medel till verksamheterna i enlighet med kommunfullmäktiges prioriteringar, utan några omfördelningar. Ett avdrag har gjorts med 3,1 % för att finansiera den gemensamma administrationen. Administrationens andel av de totala kostnaderna har minskat jämfört med 2010.

Kopplingen mellan ekonomiskt utfall och måluppfyllelse har varit svår att analysera. Nästan alla nämndmål har uppfyllts och nämnden redovisar ett litet överskott mot budget efter resultatöverföring. Det finns underskott inom vissa verksamheter. Det är emellertid svårt att påvisa några skillnader i måluppfyllelse mellan verksamheter som redovisar överskott respektive underskott.

Nämnden redovisar ett nettounderskott med 1,8 mnkr före resultatöverföring och efter beräknade budgetjusteringar och ett nettoöverskott med 0,1 mnkr efter resultatöverföring. Det finns mindre avrundningsdifferenser i tabellerna

Verksamhetsberättelse Nämnd

som anges i mnkr jämfört med rapporterna från Agresso där bokföringen är gjord i kronor och öre.

Administration

	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Nämnd och förvaltningsadministration	46,5	33,7	12,8
Summa verksamheten	46,5	33,7	12,8

Utfallet för den gemensamma administrationen i årsredovisningen för 2011 visar ett nettoöverskott med 12,8 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror på ökade intäkter för sålda tjänster, minskade personalkostnader genom omorganisation och minskad kostnader för IT genom att licenskostnader för IT har förts över till verksamheterna.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Individ- och familjeomsorg	118,4	129,1	-10,7
Summa avdelningen	118,4	129,1	-10,7

Utfallet för individ- och familjeomsorg (insatser för barn- och ungdom, missbruksvård och socialpsykiatri) visar ett sammantaget nettounderskott med 10,7 mnkr före resultatöverföringar jämfört med budget. Barn- och ungdomsenheten visar på ett nettounderskott med 7,8 mnkr vilket främst beror på ökade kostnader för insatser för ungdomar med en svår och sammansatt problematik vilket i vissa fall medfört långvariga SiS-placeringar under året samt placeringar i skola med behandling. Verksamheten arbetar metodiskt med bl.a. öppenvårdsinsatser för att minska kostnaderna. Vuxenenheten visar ett nettounderskott med 2,0 mnkr. Underskottet beror främst på LVM-placeringar samt att fler unga mellan 20-25 år och med svår samsjuklighet har varit placerade på HVB-hem med behandling. Socialpsykiatrin visar ett nettounderskott med 0,9 mnkr vilket beror på ökade kostnader för boende och boendestöd.

Flyktningmottagande

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Flyktningmottagande	0,6	0,5	0,1
Summa avdelningen	0,6	0,5	0,1

Utfallet för flyktningmottagandet visar ett nettoöverskott med 0,1 mnkr jämfört med budget, vilket beror på minskat antal nyanlända flyktingar.

Stadsmiljöverksamhet och investeringar

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Stadsmiljöverksamhet	13,1	12,7	0,4
<i>avskrivningar</i>	2,5	2,4	0,1
<i>internränta</i>	1,7	1,4	0,3
Summa avdelningen	17,3	16,5	0,8

Utfallet för stadsmiljöverksamheten visar ett överskott 0,4 mnkr. Överskottet beror i huvudsak minskade kostnader för akuta insatser.

Utfallet för kapitalkostnader inom parkinvesteringar visar ett överskott med 0,4 mnkr. Förbättringen beror på ändrad tidplan för aktivering av investeringsprojekt.

Förskola

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Förskola	471,7	461,8	9,9
Summa avdelningen	471,7	461,8	9,9

Utfallet för förskoleverksamheten visar efter budgetjustering med 1,0 mnkr ett nettoöverskott med 9,9 mnkr före resultatdispositioner. Efter resultatdispositioner visar förskoleverksamheten ett nettoöverskott med 13,2 mnkr netto. Överskottet inom förskolan beror i huvudsak på volymökningen inom verksamheten. Förskolornas resultatenheter förde över ett överskott från 2010 med 15,6 mnkr. Under 2011 har förskolorna disponerat 3,3 mnkr av resultatfonden vilket innebär att 12,3 mnkr förs över till 2012. Samtliga förskoleområden har ett överskott i fonden 2012.

Äldreomsorg

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Äldreomsorg	534,5	545,9	-11,4
Summa avdelningen	534,5	545,9	-11,4

Utfallet för äldreomsorgen redovisar ett nettounderskott om 11,4 mnkr före resultatdispositioner. Avvikelsen beror i huvudsak på ökade kostnader och minskade intäkter följd av att efterfrågan på servicehus har minskat och ett 40-tal servicehuslägenheter har varit outhyrda, främst vid Axelsbergs och Trekantens servicehus. Inom beställarenheten har antalet personer som har hemtjänst i ordinärt boende ökat, främst under andra halvåret, vilket har medfört ökade kostnader. Behovet av vård- och omsorgsboende var mycket högt under årets inledande sex månader för att därefter minska under andra halvåret. Omsättningen av platser på vård- och omsorgsboende har varit hög under året och lett till ökade kostnader då utförarna erhåller ersättning i sju dagar i samband med in- och utflytt på boenden. Efter resultatdispositioner

Verksamhetsberättelse Nämnd

visar verksamheten ett underskott om 13,7 mnkr varav 2,3 mnkr avvecklade resultatenheter. Resultatenheterna visar sammanlagt ett underskott om 1,6 mnkr. Vid ingången av år 2011 fanns för resultatenheterna avsatt i resultatfonden ett ackumulerat överskott om 2,9 mnkr. Årets resultat innebär en ökning av fonden till 3,6 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	224,0	228,1	-4,1
Summa avdelningen	224,0	228,1	-4,1

Utfallet för stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar ett nettounderskott med 4,1 mnkr före resultatöverföring. Efter resultatöverföring redovisas ett underskott med 4,8 mnkr. Orsaken till underskottet, som främst hänförs till beställarsidan, är huvudsakliga att fler personer beviljats insatser i form av personlig assistans enligt LSS på grund av avslag eller neddragning av assistanstimmar från försäkringskassan. Antalet personer som har daglig verksamhet har ökat under året. Stadens nya avtal om turbundna resor har medfört att kostnaderna ökat med 3,0 mnkr i jämförelse med föregående år. Det är också fler personer inom stadsdelen som har boende med särskild service enligt LSS. Resultatenheterna visar ett sammantaget överskott om 0,7 mnkr.

Kultur- och föreningsverksamhet

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Kultur- och föreningsverksamhet	21,9	18,6	3,3
Summa verksamheter	21,9	18,6	3,3

Utfallet för kultur- och föreningsverksamhet visar ett nettoöverskott med 3,3 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror på minskade kostnader för sommarkoloniverksamhet (kollo), kultur och fritidsverksamhet samt ökade intäkter för fritidsverksamhet. I kultur- och föreningsverksamheten ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för social omsorg), kolloverksamhet (förskoleavdelningen) samt kultur- och föreningsbidrag (sammhällsplaneringsavdelningen). Alla barn som sökt kollo har fått plats.

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Arbetsmarknadsåtgärder	3,4	2,2	1,2
Summa avdelningen	3,4	2,2	1,2

Utfallet för arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott med 1,2 mnkr jämfört med budget. Överskottet hänförs sig främst till fler nya OSA-platser, högre statsbidrag för OSA samt lägre kostnader för köp av utredningar om arbetsförmåga.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Ekonomiskt bistånd	61,9	67,7	-5,8
Summa avdelningen	61,9	67,7	-5,8

Utfallet för ekonomiskt bistånd visar ett nettounderskott med 5,8 mnkr jämfört med budget. Budgeten minskade med 8,6 mnkr för 2011 i jämförelse med 2010 och efter budgetjusteringar i tertialrapport 1 och tertialrapport 2. Underskottet bedöms bero på ett ökat antal bidragsberoende med i genomsnitt 20 per månad samt att medelbidraget ökat från 7 025 kr till 7 108 kr per månad.

Övrig verksamhet

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Övriga	3,0	0,8	2,2
Summa övriga verksamheter	3,0	0,8	2,2

Utfallet i årsredovisning för år 2011 visat ett nettoöverskott med 2,2 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror på lägre kostnader för omstrukturering av lokaler och personal.

Mnkr	Netto				
	Prognos på årsutfall T1	Prognos på årsutfall T2	Utfall bokslut	Diff. T1/ bokslut	Diff. T2/ bokslut
Nämnd- och förvaltningsadministration	44,5	36,2	33,7	-10,8	-2,5
Individ- och familjeomsorg	123,3	126,4	129,1	5,8	2,7
<i>varav socialpsykiatri</i>	42,7	41,9	43,3	0,6	1,4
Flyktingmottagande	0,8	0,6	0,5	-0,3	-0,1
Stadsmiljöverksamhet	13,1	12,7	12,7	-0,4	0,0
avskrivningar	2,5	2,5	2,4	-0,1	-0,1
internräntor	1,7	1,7	1,4	-0,3	-0,3
Förskoleverksamhet	463,8	464,7	461,8	-2,0	-2,9
Äldreomsorg	539,6	539,1	545,9	6,3	6,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	218,4	233,5	228,1	9,7	-5,4
Kultur- och föreningsverksamhet	19,1	18,5	18,6	-0,5	0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	3,1	2,8	2,2	-0,9	-0,6
Ekonomiskt bistånd	63,7	65,2	67,7	4,0	2,5
<i>varav handläggare</i>	19,5	19,2	19,6	0,1	0,4
Övrig verksamhet	3,0	1,5	0,8	-2,2	-0,7
Summa sdn	1496,6	1505,4	1505,0	-8,4	-0,4

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
 Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
 hagersten-liljeholmen@stockholm.se

Årsutfallet för nettokostnaderna för 2011 är 8,4 mnkr högre än prognosen i tertiärrapport 1 och 0,4 mnkr lägre än prognosen i tertiärrapport 2. Prognossäkerheten har varit god och avvikelserna har hållits inom indikatorns målvärde med god marginal. Avvikelsen mellan prognosen på helårsutfall i tertiärrapport 1 och utfallet i bokslutet uppgår till 0,65 % och i prognosen i tertiärrapport 2 endast 0,27 promille, att jämföra med stadens årsmål som uppgår till 1 %. Utbildningar har hållits under året i syfte att förbättra enheternas prognoser.

Administration

Inom administrationen har nettokostnaderna minskat med 10,8 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 och minskat med 2,5 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Skillnaden mellan prognoserna beror huvudsakligen på att överföringen av licenskostnader till verksamheterna inte var känd i prognosen i tertiärrapport 1.

Individ- och familjeomsorg

Nettokostnaden har ökat med 5,8 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 samt 2,7 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Totalt beror skillnaderna på ökat antal skyddsplaceringar för barn- och ungdomsenheten samt ökade boende- och vårdkostnader inom missbruksvård och socialpsykiatri.

Flyktingmottagande

Nettokostnaderna har minskat med 0,3 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 och har minskat med 0,1 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Skillnaden beror huvudsakligen på minskat antal flyktingar.

Stadsmiljöverksamhet

Nettokostnaderna är oförändrat jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Utfallet för kapitalkostnader minskat med 0,4 mnkr jämfört med prognoserna i tertiärrapport 1 och 2. Detta beror på huvudsakligen att kostnaderna för internränta och avskrivningar har minskat.

Förskoleverksamheten

Nettokostnaderna har minskat med 2,0 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 och minskat med 2,9 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Minskningen beror i huvudsak på lägre lokalkostnader.

Äldreomsorg

Nettokostnaderna har ökat med 6,3 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 och ökat med 6,8 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Skillnaderna beror i huvudsak på variationer av behovet av vårdinsatser från äldreomsorgen under året och högre kostnader inom resultatenheter under hösten än beräknat.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nettokostnaden har ökat med 9,7 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 och minskat med 5,4 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Totalt beror skillnaderna mellan tertiärrapporterna och bokslut främst på ökat antal insatser samt prestationsförändring. Resultatenheterna visar ett lägre överskott än prognostiserat.

Kultur- och föreningsverksamhet

Nettokostnaderna har minskat med 0,5 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 och ökat med 0,1 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Minskningen av nettokostnaderna beror på minskade kostnader för fritidsverksamhet och kolloverksamhet samt ökade intäkter för lokaler.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Nettokostnaderna har ökat med 3,1 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 1 och ökat med 1,9 mnkr jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Detta beror främst på fler bidragstagare än förväntat samt ökat medelbidrag. Nettokostnader för OSA-anställningar har minskat.

Mnkr	Kostnader			Intäkter			Netto		
	Utfall 2010	Utfall 2011	Utv.	Utfall 2010	Utfall 2011	Utv.	Netto 2010	Netto 2011	Utv.
Nämnd- och förvaltningsadministration	45,9	36,6	-9,3	-4,0	-2,9	1,1	41,9	33,7	-8,2
Individ- och familjeomsorg	140,7	144,8	4,1	-13,7	-15,7	-2,0	127,1	129,1	2,0
<i>varav socialpsykiatri</i>	52,4	51,9	-0,5	-6,3	-8,6	-2,3	46,1	43,3	-2,8
Flyktingmottagande	1,3	0,5	-0,8	0,0	0,0	0,0	1,3	0,5	-0,8
Stadsmiljöverksamhet	17,7	13,0	-4,7	-4,0	-0,3	3,7	13,6	12,7	-0,9
avskrivningar	2,4	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	2,4	0,0
internräntor	2,0	1,4	-0,6	0,0	0,0	0,0	2,0	1,4	-0,6
Förskoleverksamhet	476,5	529,4	52,9	-58,5	-67,6	-9,1	418,0	461,8	43,8
Äldreomsorg	637,2	656,5	19,3	-101,5	-110,7	-9,2	535,7	545,9	10,2
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	266,3	285,0	18,7	-58,9	-56,8	2,1	207,4	228,1	20,7
Kultur- och föreningsverksamhet	19,6	20,5	0,9	-1,8	-1,9	-0,1	17,8	18,6	0,8
Arbetsmarknadsåtgärder	5,9	5,4	-0,5	-2,9	-3,2	-0,3	2,9	2,2	-0,7
Ekonomiskt bistånd	67,0	70,3	3,3	-2,4	-2,6	-0,2	64,5	67,7	3,2
<i>varav handläggare</i>	19,8	20,6	0,8	-0,4	-1,1	-0,7	19,4	19,6	0,2
Övrig verksamhet	2,3	1,1	-1,2	0,0	-0,2	-0,2	2,2	0,8	-1,4
Summa stadsdelsnämnd	1 684,5	1 766,7	82,2	-247,7	-261,7	-14,0	1 436,9	1 505,0	68,2

(- minskade kostnader, ökade intäkter. + ökade kostnader, minskade intäkter)

Nettokostnaderna 2011 har ökat med 68,2 mnkr jämfört med 2010.

Kostnaderna har ökat med 82,2 mnkr jämfört med 2010. Ökningen finns till större delen inom förskoleverksamheten och inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning och avser huvudsakligen prestationsökningar och pris- och löneökningar. Intäkterna har ökat med 14,0 mnkr. Ökningen finns

Verksamhetsberättelse Nämnd

främst inom förskoleverksamheten och äldreomsorgen och avser främst ökade avgiftsintäkter och projektmedel.

Administration

Kostnaderna för administrationen har minskat med 9,3 mnkr jämfört med 2010. Minskningen beror huvudsakligen på minskade IT-kostnader då licenskostnaderna har lagts ut på verksamheterna. Intäkterna har minskat med 1,1 mnkr. Minskningen beror huvudsakligen på minskade projektintäkter.

Individ- och familjeomsorg

Kostnaderna har ökat med 4,1 mnkr jämfört med 2010 och intäkterna har ökat med 2,0 mnkr. Kostnadsökningen beror i huvudsak på ökade vård- och boendekostnader. Intäktsökning beror främst på ökade intäkter från Migrationsverket för insatser för ensamkommande ungdomar och familjeinsatser för personer utan uppehållstillstånd samt ökade intäkter inom socialpsykiatri avseende statsbidrag, hyror samt egenavgifter.

Flyktingmottagande

Kostnaderna har minskat med 0,8 mnkr i jämförelse med 2010 vilket beror på minskat antal flyktingar.

Stadsmiljöverksamhet

Kostnaderna har minskat med 4,7 mnkr och intäkterna har minskat med 3,7 mnkr. I detta ingår miljömiljardsprojektet.

Förskoleverksamhet

Kostnaderna för förskoleverksamhet har ökat med 52,9 mnkr och intäkterna har ökat med 9,1 mnkr, jämfört med 2010. Ökningen beror i huvudsak på prestationsförändringar och kostnader för lönerörelsen.

Äldreomsorg

Kostnaderna har ökat med 19,3 mnkr och intäkterna har ökat med 9,2 mnkr jämfört med 2010. Ökningen av intäkterna beror på ökade projektintäkter och äldreomsorgsavgifter. Ökade kostnader beror på köp av privat anordnad verksamhet, lokalkostnader, IT-kostnader och kostnader för projekt. Äldreomsorgen har haft minskade kostnader för köp av platser från andra stadsdelar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Kostnaderna har ökat med 18,7 mnkr i jämförelse med 2010 och intäkterna har minskat med 2,1 mnkr. Kostnadsökningen beror främst på ökade prestationer inom boende och daglig verksamhet inom LSS. Intäktsminskningen beror på lägre ersättning från försäkringskassan samt minskade intäkter för hyror och egenavgifter.

Kultur- och föreningsverksamhet

Kostnaderna har ökat med 0,9 mnkr och intäkterna har ökat med 0,1 mnkr. Kostnaderna för sommarkoloniverksamheten (kollo) har ökat med 0,4 mnkr och intäkterna har ökat med 0,1 mnkr. Ökningen beror på ökat antal barn i verksamheten. Kostnaderna för fritidsverksamhet har ökat med 0,3 mnkr. Ökningen beror på extra insatser för dagkolloverksamhet med 0,3 mnkr. Kostnaderna för konsument- och kulturverksamhet har ökat med 0,6 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Kostnaderna har minskat med 0,5 mnkr i jämförelse med 2010 och intäkterna har ökat med 0,3 mnkr. Minskningen beror på lägre lönekostnad på grund av fler nyanställda inom OSA-gruppen. Ökningen avseende intäkter beror på ett högre statsbidrag per anställd.

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna har ökat med 3,3 mnkr i jämförelse med 2010 och intäkterna har ökat med 0,2 mnkr. kningen beror främst på fler bidragstagare än förväntat samt ökat medelbidrag. Intäktsökningen beror på sålda tjänster till andra stadsdelar.

Personalkostnadsutveckling

Mnkr	Utfall 2010	Utfall 2011	Förändring
Nämnd- och förvaltningsadministration	25,8	23,0	-2,8
Individ- och familjeomsorg	72,0	72,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	0,4	0,9	0,5
Förskoleverksamhet	337,5	364,9	27,4
Äldreomsorg	189,2	182,3	-6,9
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	126,7	127,2	0,5
Kultur- och föreningsverksamhet	3,1	3,4	0,3
Arbetsmarknadsåtgärder	5,5	5,0	-0,5
Ekonomiskt bistånd	15,0	15,1	0,1
Övrig verksamhet	1,4	0,2	-1,2
	776,6	794,0	17,4

Personalkostnaderna har ökat med 17,4 mnkr jämfört med 2010.

Inom administrationen har personalkostnaderna minskat med 2,8 mnkr. Minskningen beror på att antalet tjänster har minskat under året.

Inom stadsmiljö har personalkostnader ökat med 0,5 mnkr. Ökningen beror på främst på att en parkkontrollant har anställts för att utveckla uppföljningen av entreprenadavtal och utveckla dokumentation och systematisering av frågor av stadsdelens parker och grönområden.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Inom förskoleverksamheten har personalkostnaderna ökat med 27,4 mnkr till följd av prestationsökningar och effekter av lönerörelsen.

Inom äldreomsorgen har personalkostnaderna minskat med 6,9 mnkr jämfört med år 2010. Minskningen beror på främst omstruktureringar.

För övriga verksamheter är förändringarna små.

Resultatenheter

Förskoleområden	Budget	Resultat	Resultat	Fond
	2011	från 2010	2011	2012
Västertorp	39 718	2 543	-262	2 281
Mälarhöjden	45 678	894	-236	658
Fruängen	31 458	2 395	-1 573	822
Hägerstensåsen	30 191	1 978	-1 037	941
Axelsberg-Örnsberg	53 331	445	158	603
Gröndal	30 867	610	30	640
Ekensberg-Aspudden	48 045	2 032	-509	1 523
Midsommarkransen	42 117	2 356	-737	1 619
Årstadal	55 013	1 465	443	1 908
Telefonplan	34 963	871	382	1 253
Summa	411 381	15 589	-3 341	12 248

Förskolornas resultatenheter förde över ett överskott från 2010 med 15,6 mnkr. Under 2011 har förskolorna disponerat 3,3 mnkr av resultatfonden vilket innebär att 12,3 mnkr förs över till 2012. Fyra förskoleområden redovisar ett överskott och sex områden ett underskott. Underskotten beror bland annat på planerade uttag ur fonden och ökade IT-kostnader. Samtliga förskoleområden har överskott i sina fonder 2012.

Social Omsorg	Budget	Resultat	Resultat	Fond
	2011	från 2010	2011	2012
Liljeholmens gruppbovärdar	37 596	2 238	115	2 353
Liljeholmens dagliga verksamhet	25 527	254	206	460
Glasade gångens dagliga verksamhet	12 742	1 167	-100	1 067
Västertorps dagliga verksamhet	3 435	332	12	344
Hägerstens gruppbovärdar	23 063	577	453	1 030
Fruängens yrkesgrupp	2 125	192	21	213
Summa	104 488	4 760	707	5 467

Ett ackumulerat överskott med 4,8 mnkr fördes över från 2010. Till 2012 överförs ett överskott med 5,5 mnkr vilket är en ökning med 0,7 mnkr.

Äldreomsorg	Budget 2011	Resultat från 2010	Resultat 2011	Fond 2012
Axgårdens avvecklad i VP 2011	0	-1 335	0	0
Trekantens servicehus	26 258	1 315	-274	1041
Fruängsgårdens servicehus	30 716	2 727	345	3072
Rehabenheten avvecklad i VP 2011	0	475	0	0
Hägerstens hemtjänst avvecklad i VP 2011	0	-1 471	0	0
Hägersten-Liljeholmens hemtjänst	63 288	1 182	-1655	-473
Summa	120 262	2 893	-1 584	3640

Ett ackumulerat överskott med 2,9 mnkr fördes över från 2010. Sammantaget redovisar resultatenheterna för 2011 ett underskott om 1,6 mnkr. Axgårdens vård- och omsorgsboende och Hägerstens hemtjänst upphörde 2011 att vara resultatenheter till följd att båda enheter redovisat underskott de senaste två åren. Rehabiliteringen avvecklades helt samband med verksamhetsplan 2011. Nettounderskotten som uppgick till 2,3 mnkr i de avvecklade resultatenheterna har täckts under året. Årets resultat innebär en ökning av fonden till 3,6 mnkr.

Omslutningsförändringar

Nämnden har under året beslutat om omslutningsökningar med totalt 191,8 mnkr. Dessa avser i huvudsak sålda platser inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning, stimulansbidrag samt kostnader och intäkter för olika projekt.

Analys av balansräkning

Balansomslutningen har ökat med 18,2 mnkr under året till 147,7 mnkr i årets utgående balans.

Anläggningstillgångarna har ökat med 12,5 mnkr, varav den största delen avser pågående anläggningsprojekt med 10,3 mnkr.

Omsättningstillgångarna har totalt ökat med 5,7 mnkr där den största skillnaden är ökningen av upplupna intäkter som ökat till följd av ej fakturerade stimulansbidrag, vårdnadsbidrag och projekt. Av samma anledning har de interna kundfordringarna minskat med 3,4 mnkr då de låg fakturerade i 2010 års bokslut.

På skuldsidan har kortfristiga skulder minskat med 5,4 mnkr där leverantörsskulden ökat med 3,3 mnkr. Detta på grund av att förvaltningen har hunnit få in fler fakturor innan bokslutet stängde än vad som varit fallet tidigare år. Skulder till staten har minskat då tidigare rekvirerade projektmedel under året har förbrukats. Förutbetalda intäkter har också minskat till största delen beroende på att förvaltningen under 2011 förbrukat stimulansbidrag som rekvirerades 2010. Övriga interimsskulder har minskat med 4,0 mnkr beroende

Verksamhetsberättelse Nämnd

på att förvaltningen 2010 fått dubbel ersättning för en kreditfaktura på motsvarande belopp av utbildningsförvaltningen, som betalats tillbaka 2011.

Investeringar

Investeringsplan

Mnkr	Budget netto	Utfall netto	Avvikelse
Parkinvesteringar	9,4	9,4	0,0
Maskiner och inventarier	7,5	8,5	1,0
Summa	16,9	17,9	1,0

I budget 2011 finns avsatta medel om 16,9 mnkr för investeringar. Budgeten är fördelat på 9,4 mnkr för parker och 7,5 mnkr för maskiner och inventarier.

Investeringsutgifterna för maskiner och inventarier blev 1,0 mnkr högre än budget för 2011. Den absoluta merparten av de investeringar förvaltningen har i maskiner och inventarier är utrustning till nyöppnade förskolor. På grund av den stora utbyggnaden av förskolan har budgeten överskridits. Parkinvesteringarna redovisar ingen avvikelse mot budget 2011.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inte haft några sådana projekt under året.

Ombudgeteringar

Nämnden begär ingen ombudgetering.

Medel för lokaländamål

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har 2011 erhållit stimulansbidrag för utbyggnad av förskolan med 16,8 mnkr. Den tekniska kapaciteten har utökats med 504 platser, 28 avdelningar. Stadsdelsnämnden har erhållit bidrag för höga hyror inom förskolan med 2,8 mnkr. För utbyggnad av en socialpsykiatrisk gruppbostad har stadsdelsnämnden rekviderat stimulansbidrag om 1,7 mnkr samt 0,6 mnkr avseende beställarstöd och projektering för Sjövikshöjdens gruppbostad för funktionshindrade. För omstruktureringen av ett hus på Axelsbergs servicehus till vård- och omsorgsboende har stadsdelsnämnden beviljats 14,0 mnkr i stimulansbidrag. Under 2009 och 2010 har 4,4 mnkr av dessa medel rekviderats. Resterande medel 9,6 mnkr har rekviderats 2011.

Övrigt

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

Förvaltningen köper tilläggstjänster inom ekonomiområdet samt upphandlingstjänster från serviceförvaltningen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

Konkurrensutsättning av verksamheter genom upphandling har i stort sett skett enligt aktivitetsplanen och årsmålet har uppfyllts. Aspuddens parklek, Hägerstens ungdomsgård och Radiusgården (f.d. Västberga ungdomsgård) har på nytt upphandlats under året efter det att avtalet har löpt ut.

Konkurrensutsättningen enligt aktivitetsplanen för de öppna förskolorna har förändrats för att anpassas till avtalet för den redan upphandlade öppna förskolan. Befintliga avtal aktuella för förlängning har förlängts (frånsett ett avtal) och förnyad upphandling har gjorts där förlängningar ej längre har varit möjliga. Verksamheten för personliga ombud som tidigare har varit utlagd på entreprenad återgick till egen regi under 2011. Utifrån gjorda erfarenheter från entreprenadtiden vad gäller kostnadsutveckling m.m. bedömdes verksamheten inte lämplig att konkurrensutsetta. Konkurrensutsättningen av Axelsbergs vård- och omsorgsboende har skjutits fram i avvaktan på beslut om direktiv i kommunstyrelsen. Stadsdelsförvaltningen ansvarar också för en gemensam upphandling gällande "automatiserad nyckelhantering". Inga utmaningar har inkommit till nämnden och inga egenregianbud har lagts.

Under året har två nya enheter introducerat Lean i sina verksamheter vilket gör att totalt sex enheter arbetar enligt Lean-metoden.

Verksamheten Glasade Gången inom verksamhetsområdet social omsorg har deltagit i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2011.

Risk- och väsentlighetsanalys (ROV) har genomförts av alla enheter. Internkontroll har genomförts på enheterna och kontroll av enheternas internkontroll har genomförts.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,4 %	3,4 %	minska	2011
■ Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	1 st	3 st	tas fram av nämnden	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
 Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
 hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

En enhet deltog i kvalitetsutmärkelsen. Många verksamheter bedriver ett mycket ambitiöst och målmedvetet arbete utifrån olika styrdokument. Flera verksamheter är intresserade av att tävla men ställer höga krav på sig själva och var inte beredda att delta i 2011 års kvalitetsutmärkelse.

NÄMNDMÅL:

Administrationens andel av de totala kostnaderna ska minska jämfört med år 2010

● Uppfylls helt

Administrationens andel av kostnaderna har minskat från 3,5 % 2010 till 3,4 % 2011.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Fortsatt arbete enligt Lean-metoden.	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Under året har två nya enheter introducerat Lean i sina verksamheter vilket gör att totalt sex enheter nu arbetar enligt Lean-metoden. Förvaltningens och verksamheternas Lean-arbete har presenterats på stadsdelsförvaltningens chefsforum för samtliga chefer.

NÄMNDMÅL:

Styrningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi ska vara tydlig

● Uppfylls helt

Alla enheter har gjort risk- och väsentlighetsanalys inför verksamhetsplanen 2011 och lämnat till respektive avdelning för sammanställning. Avdelningarnas risk- och väsentlighetsanalys har utgjort underlag för nämndens internkontrollplan. Planen har följts upp i samband med verksamhetsberättelsen.

Utbildning har genomförts för enhetschefer och andra nyckelpersoner. Utbildningen har omfattat prognosmetodik, kontering, periodisering, internkontroll m.m. Granskning av den interna kontrollen har genomförts i enlighet med nämndens internkontrollplan.

En enkätundersökning har gjorts för att följa upp enhetschefernas uppfattning om tydligheten i mål och anvisningar. Resultatet visar att 90 % av de tillfrågade cheferna tycker att mål och anvisningar är tydliga.

Verksamhetsberättelse Nämnd

ILS-gruppen och förvaltningsledningen har följt upp måluppfyllelsen i samband med tertialrapport 2 inför framtagandet av mål i verksamhetsplanen 2012.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
• Andel av enhetschefer som anser att nämndens mål och anvisningar är tydliga.	90 %	90 %	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enkätundersökningen ska genomföras ☒ avseende tydligheten hos mål och anvisningar.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Enkätundersökning har genomförts under året.			
Internkontroll ska genomföras och ☒ dokumenteras inom samtliga avdelningar och enheter.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Uppföljningar av att kontroller har genomförts i enlighet med internkontrollplanen och att de planerade förbättringsåtgärderna har genomförts. Därutöver har stickprovskontroller av olika rutiner och transaktioner inklusive enheternas arbetsmiljöarbete genomförts. Samtliga enheter har genomfört risk- och väsentlighetsanalys.			
Risk- och väsentlighetsanalys (ROV) ska ☒ genomföras av samtliga enheter i ILS-webben.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar: Samtliga enheter har genomfört risk- och väsentlighetsanalys i samband med framtagandet av verksamhetsplan 2012.			

Synpunkter och klagomål

Förskola

Förskolorna hanterar de flesta synpunkter, klagomål och förslag, främst på enheten och åtgärdar snabbt eventuella brister. Det är viktigt att frågor som berör förskolorna hanteras lokalt inom enheten. På så sätt kan eventuella fel och brister hanteras snabbt och rutiner justeras. Enheternas uppgifter att inkomna klagomål är ringa. En del synpunkter och förslag handläggs av förvaltningen centralt. Det gäller bl.a. om synpunkterna/klagomålen berör central information och handläggning eller vid missnöje med förskolans hantering. Alla skriftliga synpunkter diarieförs. De flesta synpunkter som inkommit är frågor kring kördning, förskolans rutiner, möjlighet att få ha kvar barn på förskola trots flytt, föräldraledighet m.m. Dessa diarieförs inte som klagomål utan är så kallade verkställighetsfrågor. Det vill säga frågor som styrs av regelverk som förvaltningen har att följa och förklara för medborgarna. Under året har 38 ärenden diarieförts som synpunkt/klagomål. De flesta berör synpunkter på förskolans verksamhet, bemötande och information. Några ärenden handlar om utemiljön, ett om slitna och smutsiga lokaler, fimpar på gården, ett annat om

Verksamhetsberättelse Nämnd

säkerhet och ett par är beröm eller förslag och tips på lekredskap. Några synpunkter berör sommarkoloniverksamhet.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

Social omsorg

Under året har 19 skriftliga synpunkter och klagomål diarieförts för individ- och familjeomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Skrivelserna har kommit från brukare, anhöriga, företrädare för brukare samt andra personer. I drygt hälften av skrivelserna klagas på bemötande, handläggning och utlämning av handlingar i enskilda ärenden. I de övriga framförs synpunkter på öppettider i parkleken Lugnet, arbetssituationen för personliga assistenter, tilldelningsbeslut i upphandling m.m.

Förvaltningen har också registrerat tolv muntliga synpunkter och klagomål, huvudsakligen om bemötande och handläggning, som inkommit via olika enheter.

Från tillsynsmyndigheterna Socialstyrelsen och JO har inkommit begäran om uppgifter och yttranden i 13 ärenden om bl.a. klagomål på handläggning, ej verkställda beslut och överflyttning av ärende mellan kommuner. Nämnden har inte fått kritik i något av dessa ärenden.

Äldreomsorg

Under året har ett 80-tal synpunkter inkommit till förvaltningen från brukare och anhöriga rörande äldreomsorg, varav ett 20-tal via Äldre Direkt. Synpunkterna har diarieförts enligt rutinen för klagomålshantering. Det är främst anhöriga som har lämnat synpunkter. Synpunkter har framförts avseende hemtjänstens insatser och omsorgen på servicehus. Några få inkomna synpunkter har gällt vård- och omsorgsboende och biståndshandläggarnas arbete, som även fått beröm. Boende och anhöriga vid Trekantens servicehus inkom med flera synpunkter angående stadsdelens eventuella planer på en omstrukturering av servicehuset till trygghetsboende.

Synpunkter har även inhämtas vid informationsmöten, frågestunder och brukar- och anhörigräffar, som tagits tillvara i verksamheternas kvalitets- och utvecklingsarbete.

Från Socialstyrelsen har inkommit begäran om uppgifter och yttranden i tre ärenden gällande klagomål och brister i omsorgen. Från patientnämndens förvaltning har inkommit begäran om yttrande angående ett klagomålsärende om bristande omvårdnad.

Administration

Under året har klagomål inkommit om att entrédörren till receptionen inte har kunnat öppnas vid nämndsammanträde. Detta har påtalats till förvaltningens vaktmästare som finns på plats vid alla nämndsammanträden. Vid kontroller har inga problem med dörren kunnat konstateras.

Samhällsplanering

Under perioden har 109 synpunkter och klagomål registrerats hos förvaltningen från medborgare i frågor som rör främst parkskötsel. Många synpunkter och

Verksamhetsberättelse Nämnd

önskemål hanterar gräsklippning, tömning av papperskorgar, beskärning och nedtagning av träd, trasiga lekredskap, snöröjning på parkvägar, planteringar m.m. Vissa synpunkter berör även andra instanser i staden varför de omgående vidarebefordras till rätt instans. Frågor som berör skötsel tas omhand så snart som möjligt med rapport till förvaltningens parkentreprenör som utför lämplig åtgärd. Synpunkter som berör investeringar genomförs utifrån tillgängliga resurser. Avdelningen vinnlägger sig om att besvara och åtgärda inkomna synpunkter så snart som möjligt.

Övrigt

Feriearbeten för ungdomar

Inför sommaren 2011 inkom 578 ansökningar om feriearbete. Efter tilldelning av extra medel från Vision Söderort har förvaltningen kunnat erbjuda betydligt fler ungdomar feriearbete än vad annars hade varit fallet. Under 2011 har 182 ungdomar erbjudits plats i stadsdelsförvaltningens verksamheter eller hos andra arbetsgivare inom Hägersten-Liljeholmens område.

Ny vårdform inom psykiatri

Stockholms stad har tilldelats statsbidrag för ny vårdform inom psykiatri. Bidraget är fördelat till stadsdelsnämnderna enligt fördelningsnyckel för socialpsykiatri. Reformen syftar till att underlätta vården och omsorgen för personer med psykisk störning som inte kan skrivas ut från tvångsvård, men som inte heller behöver vara intagna vid en sjukvårdsinrättning.

Förvaltningen har använt statsbidraget till insatser för personer som vårdas i tvångspsykiatrisk öppenvård. Flera personer som varit dömda enligt lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV) är placerade på HVB-hem. Förvaltningen har samverkat med rättspsykiatrien kring dessa personer för utvärdering och planering för de enskilda att gå vidare till ordinärt boende. Flera personer med LRV-vård samt öppenspsykiatrisk tvångsvård har även insatser i form av sysselsättning eller boendestöd i egen lägenhet och många deltar i verksamheten på förvaltningens socialpsykiatriska träfflokaler.

Stimulansbidrag för förebyggande arbete för att minska hemlöshet

Förvaltningen fick 2010 medel till projektet "Från hemlöshet till bostad". Projektet har pågått under hela 2011. En bosamordnare har haft i uppgift att på halvtid arbeta med personer som av olika anledningar inte haft egen förmåga att lösa sitt bostadsproblem. Projektet har arbetat med 77 hushåll. Av dessa har 14 fått hjälp att lösa sina bostadsproblem mer eller mindre temporärt. Tre hushåll har fått förstahandskontrakt och ett har fått korttidskontrakt via bostadsförmedlingen, två har fått andrahandskontrakt. Projektet har inte nått de förväntade resultaten, till största delen beroende på den allt svårare situationen på bostadsmarknaden i Stockholm. Projektet kommer inte att permanentas. Slutrapport för projektet finns med som bilaga 4.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Snabb nätverksaccess

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har erhållit 1,1 mnkr från kommunstyrelsen för att på förskolor i stadsdelen ordna snabbare nätverksaccess. Förvaltningen har på 13 förskolor bytt ut kommunikation via ADSL till fiber. Kostnaden har uppgått till 1,2 mnkr.

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnderna

Söderort 2030 – en framtidsvision samt strategi för Söderorts utveckling

Stadsdelsnämnderna i Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Skärholmen samt Älvsjö har i uppdrag att samordna det lokala utvecklingsarbetet i sina respektive områden i enlighet med utlåtande KF 2010-04-12 § 14 Söderort 2030 – en framtidsvision samt strategi för Söderorts utveckling (utl. 2010:40) Dnr 302-838/2009.

Stadsdelsförvaltningen har arbetat med områdessamverkan under 2011 i enlighet med handlingsplanen för Vision Söderort.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 490, 129 04 Hägersten. Besöksadress Telefonvägen 30, plan 9
Telefon 08-508 22 000. Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

www.stockholm.se